

ZWOLLEI HARANGSZÓ

VIII. évf. 2025/14
Karácsony – Újév

Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen-Assen-Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium
megbízásából szerkeszti:
dr. Hermán M. János,
Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád,
Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szerzők, munkatársak: Albertje Alkema-ten
Hoeve, Bacsádi Enikő,

Van Bolhuis Szabó Emőke, Dániel Márton-
Levente, Csanády Ágnes, Héder János, Hermán
M. János, Kelemen Attila Csongor, Rostás
Kriszta, Kiss-Szászi Tünde, Kardos Péter,
Kondor Katalin, Kővári Anna, W.B. Kranendonk,
Millisits Máté, Orbán János, Noémi van den
Akker-Pap, Szomor Attila, Téglásy Sándor, Ulicza
Tamás, Klas Vos

Lapzártá: 2025 december 31.

Áldás, békesség!

MINDEN IDŐBEN

✳ Magyarországi Református Egyház

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki az új vianeni gyülekezetben végzi a szolgálatokat. Egyházközségünk hivatali ügyvitelét dr. Hermán M. János intézi. Presbiterok: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta Timea, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lída és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czimbalmos Klára, Kiss-Szászi Tünde, Marci Márió és Truczka Adrienn. Gyermekfoglalkozás: Rohaan Éva vallástanár – Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle Info: jhermanm@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban>

Honlap: <https://zwolleireformatus.nl/-->

Zwollei Harangszó: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Az éves ige, amely vezérfonalként fog szolgálni 2025-ben a 103.

Zsoltár 5. verse:

„Betölti
javaival
életedet,
megújul
ifjúságod,
mint
a sasé.”

Hisszük, hogy a fiatalokat a középpontba helyezve, magunkban is újra megtaláljuk az örök fiatal, aki kíváncsiságával, felfedezővágyával aktív szerepet fog vállalni az Ifjúság Évében.

„Aki pedig az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy nyilvánvalóvá legyen cselekedeteiről, hogy Isten szerint cselekedte azokat.”

János evangéliuma
3. fejezet 21. vers

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2025-ös évben:

Január 12 vasárnap, keresztelezés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és Hermán M. János

Február 2. vasárnap, d.e. 10 óra: nt. Kelemen A. Csongor live stream szolgálata Bethelkerk, Urk

Február 9 vasárnap. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor.

Március 9 Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás. Közgyűlés.

Úrvacsorai kenyér és bor felajánlása: Kiss-Szászi Tünde, Némethy Csaba és Carla részéről.

Április 13 Virágvasárnap. Istentisztelet. Szolgált nt. Kelemen Attila Csongor

Április 18 Nagypéntek Jeles üdvtörténeti nap. Emlékeztetés céljával jelöljük

Április 20 Húsvét első napja, a hónap harmadik vasárnapja Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Április 21 Húsvét másod napja, úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Május 11 vasárnap Istentisztelet

Május 29 Áldozócsütörtök. Krisztus Urunk mennybemenetelének napja. Emlékeztető

Június 8 Pünkösd első napja Istentisztelet. Úrvacsoraosztás, Szolgált nt. Kelemen A. Csongor

Június 22 Testvértalálkozó Zeewolde. Istentisztelet. Igét hirdet: Dr. Albert András. Úrvacsoraosztás: Paál Károly

Július 13 vasárnap Istentisztelet. Szolgált nt. Lészai Róbert székelykocsárdi lelkész /Kampen/

Augusztus 10 vasárnap Az igehirdetés szolgálatát szintén nt. Lészai Róbert végzi – Elköszönnek az Egyházközségtől

Augusztus 20 szerda, Szent István napi nemzeti ünnepünk Emlékeztető

Augusztus 24 Szent István – Újkenyér. Ökuménikus istentisztelet Hága - Solyom Uzonka és dr. Havas István atya

Szept. 14 Vas. -Szolgált nt. Solyom Uzonka Lilla

Október 12 vasárnap – Szolg. nt. Hermán M. János.

Okt. 31 Péntek. Emlékeztető

Nov. 9 vasárnap Istentisztelet, Keresztelezés. Szolgált nt. Kelemen A. Csongor és nt. Hermán M. János

Nov. 29 Advent első vasárnapja. Úrvacsoraosztás. Szolgált Hermán M. János nyugalmazott. lp. December 14 a hónap második vasárnapja

December 26 Karácsony másodnapja. Úrvacsoraosztás. Ünnepe a gyermekekkel, úrvacsoraosztás - szolgált Kelemen Attila Csongor

VIANEN

Szolgálati rend az Új Vianeni Gyülekezetben

Nagy szeretettel várunk istentiszteletre felekezettől függetlenül mindenkit, alkalmainkat kávézással, kötetlen beszélgetéssel zárunk. ---- Van harte welkom aan iedereen bij de Hongaarstalige erediensten die met informeel samenzijn afgesloten worden. Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan, a magyarság megítélése szerint sajnos veszett fejsze. „Nem tudjuk megbocsátani, ha valaki önként elvégzi azt, amit mi tudatosan elmulasztottunk. Ravasz László.) **hanem:** Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw). Szolgálattévő lelkipászor, a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Egyházközség megbízásából: nt. Solyom Uzonka Lilla Email: s.uzonka@gmail.com / Tel: +31 6 199 86 225 Igézhirdetések szolgálati rendje 2025 folyamán Vianenben, ahol jelenleg Solyom Uzonka Lilla református lelkipászor tart istentiszteleteket a Vianen környéki hívek kérésére és a Zwollei Magyar Református Egyházközség presbitériumának a megbízásából az alábbi rend szerint: **Istentiszteletek kezdete:** 11.00 óra.

Dátumok: január 19, február 16, március 16, **április 13**, május 25, június 15, szeptember 28, október 26, november 23, december 21.-

Zwollei Magyar Református Egyházközség

Istentisztelet Karácsony 2. napján

Úrvacsoraosztás
Karácsonyi ünnepély a gyermekekkel

2025. december 26., 14:30 óra

ZWOLLE

Lutheránus templom, Koestraat 2-4.

a Fundatie Múzeum mellett

Autósok a Potgietersingel felőli bejáraton hajtsanak be a hátsó udvarra, ismét szabad parkolás a szomszédban, a platánfa alatt is.

Szolgáló lelkész: Kelemen Csongor Attila

Vasárnapi iskola: Rohaan Éva

Az istentiszteletet követően mindenkit szeretetvendégségre hívunk.

Érdeklődés: dr. Hermán M. János

nyugalmazott lelképásztornál, az egyházközség missziói lelkészénél

Email: jhermanm@gmail.com Telefon: 038-4233247

Következő zwollei, 140. istentisztelet: 2026. január 11., Közgyűlés

„És amikor megtalálták a gyermeket Máriával, az anyjával együtt, leborultak, és imádták őt.” – Máté 2: 1-12

Micsoda látvány lehetett... Elképzelni is nehéz...Néhány ismeretlen, felnőtt férfi, távoli országokból, akik térdre borulnak és egy kisgyermeket imádnak. Nem csak a látvány lehet furcsa nekünk, de mi ezt a mozdulatot is alig ismerjük már...a térdre borulást. Sokszor beszélünk róla, de szinte soha nem tesszük meg. Már egy felnőtt ember előtt is nehéz meghajolni... hát még egy kisgyermek előtt. A mi korunkban és kultúránkban ez szinte elképzelhetetlen.

Más kultúrákban és korábbi időkben azonban ez teljesen természetes volt. Eszembe jut egy jelenet egy lenyűgöző filmből, Az utolsó császár-ból. A film PuJi-ról szól, Kína utolsó császáráról, aki mindössze két és fél éves volt, amikor császárrá koronázták. A császárt Kínában isteni lényként tisztelték és úgy is imádták. Van benne egy jelenet, amely mély nyomot hagyott bennem... A filmet a pekingi Tiltott Városban forgatták. A kisfiú kilép egy épületből, előtte egy hatalmas, több mint kétszáz méter hosszú tér, tele emberekkel: miniszterekkel, szolgálakkal, rabszolgákkal, mind tökéletes rendben felsorakozva. Egy kikiáltó elkezdte

kiáltani: Első meghajlás, második meghajlás, harmadik meghajlás...felállni! És az ő jelére mindannyian egyszerre meghajolnak, térdre esnek... újra és újra. Ez volt a protokoll, ez volt a szokás.

Nem tudjuk pontosan, mit vártak a bölcsek, amikor útnak indultak, hogy megkeressék az újszülött királyt. Talán egy ehhez hasonló jelenetet képzeltek el: palotát, pompát, nagy ceremóniákat, sok embert, akik térdre borulnak egy gyermek előtt. De minden egészen másképp történt, mint ahogy várták.

A napkeleti bölcsek – hogy hárman voltak-e vagy sem, azt nem tudjuk biztosan; a hagyomány a három ajándék miatt beszél háromról – nagy valószínűséggel Babilónia vagy Perzsia területéről származó papok voltak, akik jártasak voltak a csillagászatban is. Az asztrológiát régi próféciaikkal összekapcsolva indultak hosszú útra, hogy lássák a prófécia beteljesedését és imádják a megszületett Királyt. Amikor azonban Heródes palotájába érkeztek Jeruzsálemben, nem találtak újszülött herceget. Csak egy félős, paranoid királyt találtak, aki zavarba esett, és vele együtt az egész udvara. Nem volt ünnepi fogadtatás, nem volt lakoma a születés tiszteletére, nem volt ceremónia, nem voltak százak, akik térdre borultak volna – pedig ők

drága ajándékokkal érkeztek. Ezután továbbküldték őket Betlehembe, és ott a csillag megállt a ház fölött, ahol a gyermek Jézus volt. (Zárójelben jegyzem meg: mielőtt valaki azt gondolná, hogy a bölcsek története az asztrológia vagy a horoszkópok igazolása lenne, fontos tudni, hogy az Írás szavai nélkül a bölcsek soha nem jutottak volna el Betlehembe, és soha nem találták volna meg Jézust.)

A bölcsek, akik palotában kerestek egy királyi gyermeket, egy kis faluban, egy egyszerű házban találták meg a gyermeket és az anyját. És ekkor történik meg a hit csodája: ezek az idegen férfiak ebben a gyermekben meglátták azt, aki méltó arra, hogy előtte térdre boruljanak. Nem szokás vezette őket, nem protokoll, nem a palota pompája – hanem maga a gyermek. Ez a gyermek, aki látszólag semmivel sem bizonyította, hogy király, mégis úgy tisztelték őt a bölcsek, mint nemcsak Izráel, hanem az egész világ Királyát.

Ha belegondolunk, megértjük, hogy a bölcsek voltak az első pogányok, akik felismerték Jézust, és leborultak előtte. „Leborultak és imádták őt.” Szó szerint ez áll: leborultak - leestek. Nem lassan ereszkedtek le az egyik térdükre. Hanem leborultak. A Biblia ugyanezt a szót használja Jerikó falainak leomlására, a magra, amely a földre hull, vagy az eső hullására. Így estek térdre a bölcsek. Ez több volt, mint szokás, több mint udvariasság. Ez az a pillanat, amikor kifogy az erő a lábakból, amikor már nem lehet tovább menni, mert elérték a célt: megtalálták azt, akit kerestek. Őszintén felismerték: ez a gyermek sokkal többet ér, mint én. Őszintén le akarták tenni minden kincsüket elé. Felismerték: ez a gyermek valóban az én Királyom és Uram.

Mikor borultál le utoljára térdre? A modern nyugati kultúrában ezt szinte soha nem tesszük. Idegenkedünk tőle. Esetleg akkor térdelünk le...

- amikor szerelmes vagy, és megkéred valaki kezét;
- amikor valaki nálad magasabb rangú előtt állsz (bár ez már nem igazán szokás);
- amikor bocsánatot kérsz;
- amikor imádkozol;
- vagy – ahogy a feleségem mondta – amikor lehajolsz, hogy bekösd a gyerek cipőfűzőjét.

A térdre borulás azonban ma már nem tűnik fontosnak. De vajon az, hogy nem akarunk térdelni, nem árul-e el valamit a szívünkről? A büszkeségünkről? Arról, hogy nem akarjuk megélni azt az alázatot, amelyet Isten kér tőlünk – sőt, amelyet Ő maga mutatott meg nekünk?

Mert mi más a karácsony, mint Isten lehajlása hozzánk? Az, hogy a legkisebbé lett, a legkiszolgáltatottabbá. És mégis –

ezt ismerték fel a bölcsek – éppen így, kiszolgáltatott gyermekként is Ő a menny és a föld Királya.

Jézus úgy lett Király, hogy térdre borult – a megfelelő módon, és a megfelelő személy előtt. A sátán is felszólította Jézust, hogy boruljon le előtte. De Jézus nem rogyott térdre az ördög előtt, és nem hajolt meg a földi hatalom ígérete előtt. Ezért mondta: „Távozz tőlem, Sátán!”

Jézus azonban máskor mégis térdre borult: amikor imádkozott az Atyához, és amikor megmosta tanítványai lábát. Így tanít meg minket arra, hogy a térdelés a hit lényegi része – de arra is, hogy tudnunk kell, ki előtt térdelünk.

Nem kell emberek előtt térdre borulnunk, hogy tiszteljük őket. Ez a tisztelet Istené. Nem szabad térdre borulnunk a világ ígéretei előtt sem. De igen: térdre kell borulnunk Isten előtt, aki ismeri a szívünket, aki a menny és a föld Királya; térdre kell borulnunk előtte bűnbocsánatért könyörögve; és mindazt, amink van, rendelkezésére kell bocsátanunk – ahogy a bölcsek is kinyitották kincseiket.

A bölcsek végül célhoz értek. Leborulva imádták a gyermeket. Talán életükben először voltak igazán otthon és békességben. De nem maradhattak ott. Vissza kellett térniük a saját helyükre – megváltozott emberként.

Testvéreim, csodálatos dolog karácsonyt ünnepelni. Szükséges újra és újra térdre borulni Krisztus előtt. De nem azért, hogy ott maradjunk, hanem hogy visszatérjünk oda, ahová Isten küld – és ott is térdeljünk: egymásért. Mikor borultál le utoljára? Őelőtte? Vagy a felebarátodért? Legyen ma az első alkalom – vagy az újrakezdés. A legalacsonyabb hely – a legnagyobb megtiszteltetés. Ámen.

Nt.drs.Kelemen Attila Csongor

Kiss-Szászi Tünde felvétele, 2025 dec.26

Az elmúlt év nehéz volt számodra? Év-záró visszatekintés

2025 nehéz év volt.

Sokunk számára fájdalmas, terhekkel teli, próbáló időszak. Volt, amikor többet kért tőled, mint amennyit emberileg adni tudtál. Napok, amikor már nem az erőd vitt tovább, hanem a hited.

Voltak csendes könnyek. Hosszú éjszakák. Reggeli felkelések, amikor csak azért léptél tovább, mert tudtad: az Úr nem hagy el.

Kísértő lehet most már csak előre nézni. Átlépni az új évbe, új kezdetekkel, tiszta lappal.

De érdemes egy pillanatra megállni. Mert bár ez az év sokszor majdnem összetört...te még mindig itt vagy. Élsz. Az Úr lehelete van benned. És a remény – talán megfáradva, de – még mindig él a szívedben.

Ez lehetett az az év, amikor nap mint nap csak azért imádkoztál, hogy legyen erőd még egyetlen lépéshez. Lehet, hogy több könny hullott, mint valaha, és könnyörögtél Istenhez, hogy vegye el a fájdalmadat. És talán ez volt az az év is, amikor igazán megértetted, mennyire szükség van rá –mert csak Ő tudott hordozni téged.

Isten közel volt a hallgatásban. Jelen volt a megtöretésben. Hűséges maradt akkor is, amikor nem értetted az utat. Ez az év nem tört meg –hanem formált. Mint az agyag a Fazekas kezében.

Most még nehéz mindezt tisztán látni. De lehet, hogy egyszer visszatekintesz erre az évre, és azt mondd: „Ez volt az az év, amely meggyökereztetett, megerősített, átalakított.”

Ahogy az új év felé lépsz, tekints előre reménnyel és várakozással. De ne becsüld le azt, amit ez az év magában hordozott. Erőt minden újrakezdésben. Bátorságot minden felállásban. A hit harcát minden alkalommal, amikor Jézusra szegezted a tekinteted.

És ugyanaz az Isten, aki végig hordozott ezen az úton, már előtted jár. Ő készítette el a holnapodat, és nem engedi el a kezéd. Még mindig itt vagy. És Isten továbbra is harcol érted. **Bacsádi Enikő**

Istentiszteleteink kijelölt dátumai a 2026-os évben:

Január 11 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor

Február 8 - Hónap második vasárnapja-14.30 Zwolle --Közgyűlés szolgál drs.Kelemen A.Cs.

Február 14 szombat-Urk, Jeruzalemkerk-. 9. 30-Kelemen A. Csongor és 17.30-Reijer Pasterkamp—Konferencia a magyar gályarab lelkészek kiszabadításának a 350 évfordulóján

Február 15 vasárnap – Konferencia bezárása-Ouwsterhaule 11 óra Hermán M. János

Február 22 - Böjtfővasárnap, úrvacsoraosztás-Hermán M. János

Március 8 - Hónap második vasárnapja – szolgál Kelemen Attila Csongor

Április 6 - Húsvét másodnapja; úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

Május 10 - Hónap második vasárnapja

Május 25 - Pünkösöd másodnapja; úrvacsoraosztás – szolgál Kelemen Attila Csongor

Június 14 - Hónap második vasárnapja

Június 21 Szolgál Kelemen Attila Csongor-Paál Károly. Van Bolhuis.Szabó Emőke-Hermán M.János-Blaarthemseweg 90-- in Veldhoven: Info@Scouting-Aloysius.nl

Július 12 - Hónap második vasárnapja

Augusztus 9 - Hónap második vasárnapja - szolgál Kelemen Attila Csongor

Augusztus 30 - Újkenyér ünnepe-, úrvacsoraosztás

Szeptember 13 - Hónap második vasárnapja

Október 11 - Hónap második vasárnapja - szolgál Kelemen Attila Csongor

November 8 - Hónap második vasárnapja

November 30 - Advent első vasárnapja, úrvacsoraosztás

Október 31 - szombat, Reformáció ünnepe, közösen a zwollei lutheránus egyházközséggel és a hollandiai magyar Református gyülekezetekkel; szolgál Kelemen Attila Csongor és ds. Margo Jonker

December 13 - Hónap második vasárnapja

December 26 - Karácsony másodnapja, úrvacsoraosztás - szolgál Kelemen Attila Csongor

IN MEMORIAM

Erdélyi Géza ny. Felvidéki püspök

A hit dolga egyben a nemzet dolga is

Erdélyi Géza abba a nagy láncolatba illeszthető, amelynek tagjai mindig tudták: a hit dolga egyben a nemzet dolga is – jelentette ki a magyar miniszterelnök Erdélyi Géza nyugalmazott református püspök búcsúztatásán pénteken a szlovákiai Rimaszombaton.

A Miniszterelnöki Kommunikációs Főosztály által közreadott képen Orbán Viktor miniszterelnök beszédet mond az életének 89. évében elhunyt Erdélyi Géza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugalmazott püspöke, az Emberi Méltóság Tanácsának alelnöke búcsúztatásán a rimaszombati református templomban 2025. december 12-én **Fotó: MTI/Miniszterelnöki Kommunikációs Főosztály/Fischer Zoltán**

Orbán Viktor felidézte: Erdélyi Géza nehéz időkben, a rendszerváltozás viharai közepette állt a felvidéki reformátusok élére, akiket olyan időszakban kellett vezetnie, amikor a felvidéki magyarságnak újra meg kellett tanulnia felemelt fejjel járni a kommunista rendszer embertelen dekrétumai és az évtizedes elnémíttatás után. Amikor nemcsak templomokat és iskolákat, hanem öntudatot, önbecsülést, önbizalmat is vissza kellett szerezni, hogy „egyszer megint úgy lehessen, ahogy régen volt” – emlékeztetett.

Azért dolgozott, hogy a felvidéki magyarok ismét otthonukra találjanak szülőföldjükön, hogy anyanyelvükön beszélhessenek, tanulhassanak, imádkozhassanak – méltatta a püspököt, hozzátéve „az ő munkája nélkül nem jöhetett volna létre az a talapzat sem, amelyre 2010 után építkeztünk”.

Erdélyi Géza abba a nagy láncolatba illeszthető, amelynek tagjai Bethlen Gábortól Ravasz Lászlóig mindig tudták: a hit dolga egyben a nemzet dolga is – hangsúlyozta.

Orbán Viktor köszönetet mondott az életének 89.

évében elhunyt Erdélyi Gézának, amiért prédikációival tanította, életével pedig bizonyította, hogy a hit nem fájdalomcsillapító, hanem tartás, magyarnak lenni pedig nem választás, hanem küldetés.

MH/MTI-2025. december 12.

HÍREK HOLLANDIÁBÓL

Groningeni magyar ovi és iskola - fontos tudnivalók

Kedves Szülők! Nagy öröm számunkra, hogy ennyien csatlakoztatok a groningeni magyar ovi és iskola első tanévéhez.

Közös célunk, hogy gyermekeink játékos és szeretetteljes közegben tanulhassanak a magyar nyelvről és kultúráról, miközben barátokat is szereznek.----- 1. Csoportok

A jelentkezések alapján három csoport indul:

Kisovis: 0–3 évesek

Nagyovis: 4–6 évesek

Kisiskolás: 7–9 évesek

Mindegyik csoportban kb. 4–5 gyermek lesz, valamint 1–2 oktató és önkéntes segítő.

2. Helyszín

Eiland van Groningen (Zuiderpark 20, 9724 AH Groningen – első emelet) 10

3. Órarend

10:30 – közös kezdés szülőkkel, népdaltanulás

11:00 – 11:45 – első foglalkozás (csoportbontásban)

11:45 – 12:15 – közös ebéd (kérjük, hozzatok vagy csomagoljatok a gyerekeknek egy lehetőség szerint egészséges ebédet, amit együtt fogyasztunk el)

12:15 – 13:00 – második foglalkozás

A gyerekeket a második foglalkozás után lehet hazavinni.

5. Anyagi hozzájárulás: egy tanévre (10 alkalom) 270 euró, amelyet egy vagy két részletben lehet majd befizetni. Ez tartalmazza a tanterem bérleti díját, a pedagógusok tiszteletdíját és az anyagi költségeket. Mivel ez még egy próbáév, ezért egyelőre jogi forma nélkül működünk. A pénzügyeket Knecht Tamás önkéntesünk intézi, a befizetési tudnivalókat ő továbbítja. -- (A 2026-os időpontokat később küldjük)

A csapat nevében mindenkit üdvözlő: Annamária és Noémi

Annamária Neag anamaria.neag@gmail.com --
Noémi van den Akker-Pap noemipap@protonmail.com

Házi Bibliaóra és vacsi magyar egyetemistáknak Delftben, pénteken este 19:00-tól a nappalinkban, Szabó lelkész vezeti be és jó lesz! 😊 Jelentkezni nálam tudtok, s küldöm is a címet. Várunk! [Kővári Anna](#)

DIASZPÓRA/MAGYARSÁG SZÓR- VÁNYVILÁGBAN

Szétszórva, mégis együtt

diaszpórákarácsony

három földrészen

A diaszpórában élő magyar reformátusoknak a karácsony különösen fontos: olyan ünnep, amely segít otthonra lelteni a világ távoli pontjain is. Brisbane, London és Toronto gyülekezetei megmutatják, hogyan őrzik a közösséget és a hitet ott, ahol a mindennapok már más nyelven és más ritmusban zajlanak, mégis ugyanahhoz a Megváltóhoz fordulnak.

A magyar reformátusság története évszázadok óta hordozza a szétszórtság tapasztalatát. A XVI-XVII. századi hitüldözések, az erdélyi menedék évtizedei, majd a XX. század nagy népmozgásai – a háborúk, a politikai emigrációk, a gazdasági kivándorlási hullámok – mind hozzájárultak ahhoz, hogy mára a világ

szinte minden pontján találhatunk magyar református közösségeket. A diaszpóra nem egységes jelenség: ismerünk több generáció óta külföldön élő gyülekezeteket, frissen alakult közösségeket, és olyanokat is, ahol a magyar nyelv már csak részben öröklődik tovább.

A szétszórtság mégis közös tapasztalatot teremt. A magyar református diaszpóra a legtöbb helyen nem intézményi erőből, hanem személyes elköteleződésből épül: családok, lelkészek, önkéntesek sokszor nagy távolságokat áthidalva tartják életben az anyanyelvet és a hit közösségi formáit. A karácsony ezekben a gyülekezetekben mindig kiemelt jelentőségű alkalom. Az ünnep egyszerre idézi fel az otthon emlékét és erősíti meg azt a tudást, hogy a keresztyén közösség nem földrajzi, hanem lelki otthon.

A diaszpórában élők számára karácsonykor gyakran különösen élesen jelenik meg az otthon kérdése. Sokan távol vannak a családjuktól, másoknak a gyülekezet vált pótcsaláddá. Van, ahol a téli hideg, máshol a nyár forrósága adja az ünnep háttérét, de mindenhol ugyanaz a kérdés kerül elő: hogyan lehet megélni azt, hogy Isten közelsége nem helyhez, hanem közösséghez kötődik?

Ezt keresve fordultunk három kontinens három református magyar gyülekezeze felé. Brisbane-ben a déli félteke nyári világosságában, Londonban a soknyelvű világváros közegében, Torontóban egy százéves közösség történelmi folytonosságában kérdeztük meg, hogyan ünneplik a magyar reformátusok a karácsonyt. A válaszok különböznek, mégis ugyanabba az irányba mutatnak: a szétszórtságban is meg lehet találni azt a közös fényt, amely összeköti a magyar reformátusokat szerte a világban.

BRISBANE – KARÁCSONY A NYÁRI FÉNY- BEN

Az ausztráliai brisbane-i karácsony legmeghatározóbb sajátossága az időjárás. Az ünnep nem a téli sötétségben, ködben-fagyban, hanem a nyár közepén érkezik. – Nagyon nehéz ráhangolódni lelkileg az adventre és karácsonyra ebből a közegből kiindulva. Itt semmi sem emlékeztet arra, amit otthon megszoktunk. Mégis, épp ez adja a különös erejét a helyi ünneplésnek: minden egyes alkalmat tudatosan kell megteremteni – fogalmaz Kovács Lőrinc marosvásárhelyi származású lelképásztor, aki 2005 óta vezeti a brisbane-i gyülekezetet

Forrás: reformatusoklapja.hu

Nacsa Lőrinc: Tízéves a szórványmagyar- ságot segítő Petőfi Sándor Program

Nacsa Lőrinc, a Miniszterelnökség nemzetpolitikaiért felelős államtitkára elmondta: a nemzetpolitikai államtitkárság szórványmagyarságot támogató programját 2015-ben indították azzal a céllal, hogy segítsék a "magyarság végvárait", a szórványban élő ma-

gyar közösségeket.

„Azokat a honfitársainkat, akik a legtöbb kihívással szembenézve idegen nyelvű környezetben, a többségi nemzet tengerében élnek, és küzdenek azért nap mint nap, hogy a magyar nyelv és identitás megmaradjon, hisz jól tudjuk, ha a szórványmagyarság meggyengül vagy elvész, utána a tömbmagyarság következik” – fogalmazott az államtitkár.

Az elmúlt évek során a Petőfi Sándor Program, valamint a Körösi Csoma Sándor Program keretében több mint 1000 ösztöndíjas segítette a diaszpórában és szórványban élő magyar közösségeket. A Petőfi Sándor Program keretében 377 ösztöndíjas teljesített szolgálatot, 10 országban, 158 partnerszervezetet segítve – mondta, hozzátéve, hogy jelenleg 5 ország 44 településén dolgoznak az ösztöndíjasai a programban.

„Visszatekintve az elmúlt 10 évre elmondható, hogy a Petőfi-programnak köszönhetően felpozsdukt a magyar élet a Kárpát-medence szórványvidékéin” – közölte Nacsá Lőrinc. Új néptáncgyűttesek és néptánckörök alakultak, magyar tanfolyamok indultak, értékes oktatási segédanyagok és kiadványok születtek, és rengeteg olyan kezdeményezés látott napvilágot, amely hosszú távon hozzájárul a magyarság megmaradásához a szórványban. „A munkát folytatjuk, minden magyar számíthat ránk” – mondta a politikus

Forrás: MTI

<https://www.petofiprogram.hu/>

FELHÍVÁS!

Kérjük a világon bárhol élő testvéreinket, hogy hagyaték/testamentum és kapcsolatok révén templom, illetve istentiszteleti hely vásárlásában segítség a Zwollei Református Egyházközségünket.

Hollandiai megmaradásunknak Krisztus a záloga! A bizonyágtételhez, a tanításhoz, cserkészethez, megemlékezésekhez bizony szükség lenne már egy templomra vagy épületre a romlásnak kitett magyar termék és a zárolt vianeni telek helyett! Fájdalmas, hogy a lelkigondozásra és a magyar művelődés szolgálatára szánt vianeni alapítványok kísérlete haszontalanná vált...

Vigyázzunk, tartsunk ki állhatatosan a hitben, viselkedjünk bátrabban, végre legyünk erősek! (Lásd I.Kor.16)

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

Kárpátalja-- A presbitérium a 2025 nov.9-i istentisztelet után egyhangúan megszavazta, hogy a 250 eurót kitevő kereszteleési perselypénz összegét a kárpátaljai gyülekezetek megsegítésére fordítsuk. Nt. Kelemen Csongor történetesen a kárpátaljai Tivadarfalván és Akliban szolgált f.é. októberében

„Isten a mi oltalmunk és erősségünk, mindig biztos segítség a nyomorúságban.” (Zsoltár 46:2)

Kárpátalja -Egyéni sorsok, kollektív traumák – a málenkij robot áldozatai

November 25-e a Szovjetunióba hurcolt magyar politikai rabok és kényszermunkások emléknapja, amelyet 2012-ben nyilvánított hivatalos emléknap-pá a magyar Országgyűlés annak kapcsán, hogy 1953-ban ezen a napon érkezett vissza Magyarországra az első hazatérő csoport a szovjet táborokból.

Ezen alkalomból a kárpátaljai II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Történelem- és Társadalomtudományi Tanszéke, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága és a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont bemutatta az Egyéni sorsok, kollektív traumák. A „málenkij robot” Kárpátalján című roll-up kiállítást a beregszászi egyetem könyvtárában. Az esemény kezdetén Váradi Natália történész, docens köszöntötte a jelenlévőket, majd felidézte, hogy 1944 őszétől több százezer magyar civil és hadifogoly került a Szovjetunióba, ahol éveken át tartó kényszermunkát vagy hosszú internálást kellett elsenvedniük.

Hangsúlyozta, hogy nemcsak Magyarország, hanem Kárpátalja is súlyosan érintett volt: tízezrek szenvedtek az ún. málenkij robot alatt, akik közül sokan soha nem tértek haza, a túlélők pedig életük végéig viselték a megpróbáltatások terhét. Beszédében rámutatott, hogy ezen a napon nemcsak a veszteségekre, hanem az emberi kitartásra, méltóságra és a közösség erejére is emlékezünk.

Gyebnár István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja beszédében kiemelte, hogy a 20. század, különösen a második világháború és az azt követő évtizedek, a történelem egyik legmélyebb tragédiáit hozták. Hangsúlyozta, hogy a háború és az állami erőszak nemcsak a magyar közösségeket, hanem minden családot érintett, sokakat halálba, másokat hallgatásba kényszerítve. Felhívta a figyelmet Kárpátalja történelmi eseményeire, amelyek a közösségi emlékezet fontos részei, és amelyeken keresztül a társadalom feldolgozhatja a múlt traumáit. Beszéde szerint az emlékezés nemcsak fájdalmat idéz fel, hanem lehetőséget teremt a közösségek számára a tanulásra, a bátorság és a kollektív tudat erősítésére.

Csernicskó István, a Rákóczi-egyetem rektora beszédében személyes történeten keresztül mutatta be a málenkij robot hatását a magyar családokra. Elmesélte, hogy saját családjában három fiú érintett volt, akik közül néhányan közvetlen veszélyben voltak, de helyi segítők révén megmenekültek a deportálástól. Kiemelte, hogy ezek a történetek nemcsak a múlt tragédiáit idézik fel, hanem a közösségi összefogás és emberi kitartás példáit is. Rámutatott, hogy az emlékezés segít megőrizni a személyes és kollektív sorsok jelentőségét, valamint a közösségek összetartását a nehéz időkben.

A továbbiakban Bank Barbara Kényszermunka szovjet módra 1945–1955 című előadását is meghallgathatták a résztvevők. Majd Molnár D. Erzsébet elmondta, hogy a kiállítás célja málenkij robot történetének újragondolása és emberközelivé tétele. Köszönetet mondott a Rákóczi-egyetemnek és a Nemzeti Emlékezet Bizottságának a támogatásért, valamint kutatótársainak a kiállítás létrehozásában végzett munkájukért. Hangsúlyozta, hogy a tárlat nem csupán a deportálások fő állomásait mutatja be, hanem az elmúlt években feltárt egyéni sorsokat is, amelyek ezeket érintő tragédiákból rajzolnak ki egy teljesebb történelmi képet. A kiállítás a szovjet megszállással indul, majd végigvezeti a látogatót a deportálások folyamán és személyes történeteiben.

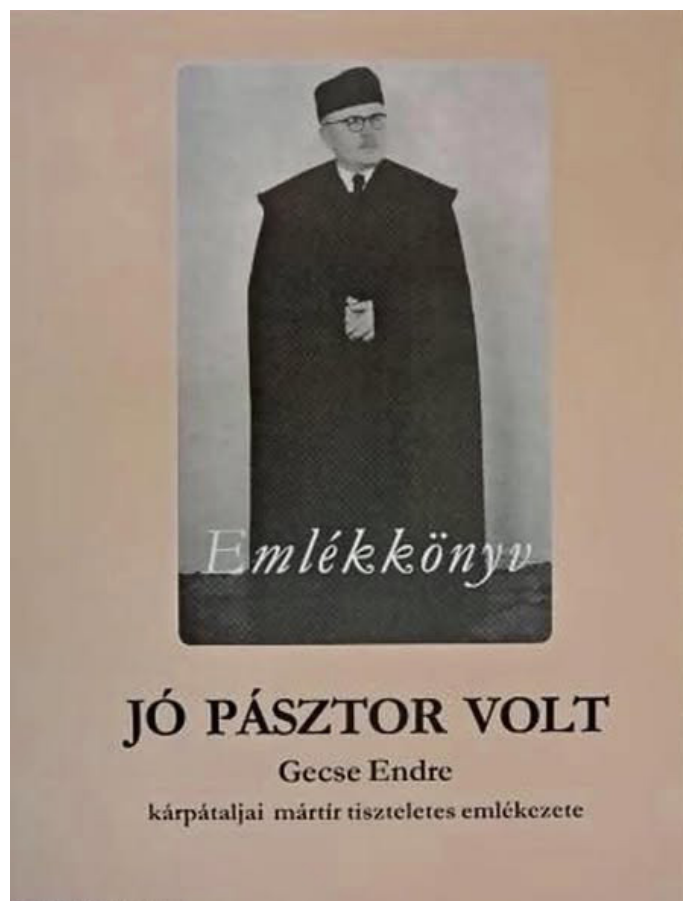
Váradai Natália a rendezvény végén hangsúlyozta, hogy az egyéni történetek megőrzése és továbbadása a kollektív emlékezet alapja, és segít a múlt traumáinak feldolgozásában. Kiemelte, hogy a túlélők nemcsak saját életüket hozták haza, hanem azokat is, akik elvesztek, ezért kötelességünk őrizni tanúságukat és továbbadni belőle az emberséget és a szolidaritást.

Forrás: ehir.ro

A hit és a hűség mártírja: 67 éve gyilkolták meg Gecse Endre huszti lelkipásztort

Vannak sorsok, amelyeket a történelem viharai sem tudnak megtörni, csak félbeszakítani. Gecse Endre élete és halála a kárpátaljai magyarság megpróbáltatásainak és törhetetlen hitének szimbólumává vált. 67 évvel ezelőtt oltották ki életét az ungvári börtönben, ő lett az egyházüldözés utolsó kárpátaljai lelkész-áldozata.

Virágzó szolgálat a nehéz időkben

Gecse Endre 1907. június 7-én született Gálocson, értelmiségi családban. Teológiai tanulmányait a nagy múltú Sárospatakon végezte, majd hazatérve édesapja mellett kezdte meg segédlelkézi szolgálatát. 1931-ben választották meg lelkésznek, s fiatalos lendülettel látott munkához: harmóniumot vásároltatott, énekkart alapított és új parókiát építtetett.

A két világháború közötti vészterhes időszakban a templom volt az egyetlen hely, ahol a magyarság nemcsak hitben, hanem nemzeti identitásában is megerősödhetett. Gecse Endre ebben a küldetésben oszlopos szerepet vállalt. 1941-ben alapított családot, feleségül véve a vajkóci Rózsa Leonát.

Hűség a fagyban és a sárban

A második világháború utáni szovjet megszállás a legsötétebb napokat hozta el: deportálások, egyházüldözés és a lelkészek elhurcolása vált mindennappossá.

A kialakult drasztikus lelkészhiány idején Gecse Endre emberfeletti munkát végzett. Kerékpárral, fagyban, hóban és térdig érő sárban járta az Ungvár környéki falvakat – köztük Tarnócot és Botfalvát –, hogy a hívek ne maradjanak igeszó nélkül. A gyülekezet adományaiból, szűkös körülmények között is kitartott népe mellett.

A koncepció per és a mártírhálál

Bár a Hruscsov-korszak némi enyhülést hozott, és a GULAG-ról hazatérő lelkészekkel az egyházi élet is némileg szabadabbá vált, a hatalom éber maradt. Amikor Gállocsban 15-16 éves fiatalok az 1956-os magyar forradalommal szimpatizálva csoportot szerveztek, a hatóságok Gecse Endrét találták meg bűnbaknak. Az ellenforradalmi izgatással és koholt amerikai kapcsolatokkal vádolt lelkészt 1958. december 2-án – nem sokkal azután, hogy Husztra került – letartóztatták.

A vallatások során embertelen kínzásoknak vetették alá. Felesége 1959. január 7-én láthatta őt utoljára, de már csak élettelen testét mutatták meg neki. Az 52 éves mártírt minden szertartás nélkül, titokban földelték el Ungváron.

„Ő volt a kárpátaljai lelkészek utolsó, a hitéért legyilkolt áldozata.”

Az emlékezet tovább él

Gecse Endre emléke ma is élő: a gálócsi temetőben emlékhely, a huszti templom falán pedig emléktábla hirdeti áldozatát.

Hősiessége, kitartása és a végsőig vállalt hűsége ma is példaértékű minden magyar számára. Szívünkben őrizzük emlékét, Isten nyugosztalja!

Írta Héder János

Forrás: facebook.com/HRCASynod

A Kárpátaljai Magyar

Református Egyház himnusza

Kárpátalja közeli újjáépítésének reményében:--
Mindig velem, Uram, mindig velem

Nader tot U, o Heer, nader tot U ;

1. Mindig velem, Uram, mindig velem , Még ha nem láthat is gyarló szemem! Azért ez éneke: Velem van Istenem, Velem van Istenem, mindig velem.

2. Megmondtad, ó, Uram, híveidnek: Szívükbe küldöd el Szentlelkedet. Templomoddá engem tégy hát, és légy velem, Tégy hát, és légy velem, mindig velem!

3. Én megfeszítetem együtt veled, Bennem már csak te élsz: elvégezted. Hitből van életem, Jézus jár énvelem, Jézus jár énvelem, mindig velem.

4. Bánat vagy félelem, kétség ha jó, Hű karja átölel, oltalmaz ő. Nappal s bús éjjelen az Úr mindig velem, Az Úr mindig velem, mindig velem.

5. Ha lelkem a halál völgyébe ér: Ott is te vagy velem, mit féljek én? Vesszöd megvéd engem. Velem vagy, Istenem, Velem vagy, Istenem, mindig velem.

6. Ha otthon egykoron megláthatlak, Hol többé bűn, halál nem árthatnak, Ezt zengem szüntelen: Velem az Úr, velem, Velem az Úr, velem, mindig velem!

A Kárpátaljai Magyar Református Egyház himnusza--Szöveg: E. H. Gebhardt | fordítás: Kecskeméti F., -1901 | dallam: Oak, L. Mason, 1834

A nagyvilág keresztyéniségének életéből

Szíriai lelkipásztor: Az egyház feladata maradni és bizonyóságot tenni

Hit, kitartás és szolidaritás válság idején címmel rendeztek beszélgetést Budapesten, a Skót Misszióban csütörtökön, ahol Harout Selimian, a Szíriai Örmény Protestáns Közösség vezetője osztotta meg tapasztalatait és vallotta meg hitét.

Aaron Stevens és Harout Selimian **Fotó: Bazánth Ivola**

Aaron Stevens, a Skót Misszió lelkipásztora Ézsaiás könyvéből vett igei sorokkal köszöntötte a megjelenteket.

Ézsaiás próféta könyve 2,1-5--- Nemcsak aláírt papírok, hanem valódi testvéri együttműködések azok a partnerségi megállapodások, amelyeket a Magyarországi Református Egyház a közel-keleti keresztyén egyházakkal kötött az elmúlt években – mondta el Berecz Júlia, a Zsinati Hivatal Külgügyi Osztályának vezetője. Reményét fejezte ki, hogy az imák meghallgatásra találnak, és az Úr életben tartja az egyházat Szíriában.

– Nem ez az első alkalom, hogy a szíriai keresztyének helyzetéről beszélek, de a mai nap különleges,

most adventben vagyunk, és az advent nemcsak várakozást jelent, hanem hittel teli várakozást – hívta fel a figyelmet Harout Selimian lelkész, a Szíriai Örmény Protestáns Közösség vezetője. Átadta az aleppói keresztyének üdvözlétét, de hangsúlyozta: – Amikor azt mondom, hogy Aleppóból hozok üdvözlétet, akkor nem a képeslapok régen ismert Aleppójára kell gondolni, mert ma ez a hamu és romok Aleppója. A világ egyik legősibb városa, nagy vallások és kultúrák bölcsője, de ma várakozik: a szociális igazságra és a biztonságra – jellemezte a várost. Elmondta, hogy tető nélküli templomban, romok között keresik azt, hogy hogyan lehet az adventet megélni, és kiemelte, hogy a magyar református testvérek az elsők között voltak, akik ellátogattak hozzájuk, amikor ebben a helyzetben találták magukat.

Ezt követően a Szíriai Örmény Protestáns Közösség vezetője feltette a kérdést, hogy vajon a romok, a hamu és a por között is fenntartjuk-e, hogy Isten vezeti az életünket. Elárulta, hogy ő maga is sokszor kereszte már a szavakat arra, hogyan írhatná le a rezilienciát, a lelki ellenállóképességet, és arra jutott, hogy az az állapot, amikor az ember reményeit keresztre feszítik, de ő mégsem adja fel. Nemrég egy idős asszony felkereste őt, és elmondta neki, hogy egy rakétatámadásban elvesztett mindent: a házát, a férjét és a gyerekeit, de megmaradt az Ura, megőrizte a hitét, és készül a karácsonyra. – Ez az advent sok dolgot taníthat nekünk, például azt, hogy a remény nem a fájdalom hiánya, hanem Krisztus jelenléte a fájdalom közepette is – hangsúlyozta Harout Selimian.

A lelkész arról is beszélt, hogy a háború előtt ismert mindenkit, aki a templom körüli házakban lakott, de a nagy demográfiai mozgások ezt a helyzetet megváltoztatták. – A Közel-Keleten az a jellemző, hogy mindenkit ismersz az utcában, mindenkinek köszönsz, ha sétálni mész – mesélte Harout Selimian. Ma, ha kinyitja az ajtót, lehet, hogy olyasvalakit lát meg, akit nemcsak hogy nem ismer, de lehet, hogy az illető szívesen meg is szabadulna a keresztyénektől. A protestáns közösség vezetője mégis úgy gondolja, hogy ki kell nyitni előttük az ajtót, és meg kell velük osztani Isten áldásait. Régebben úgy prédikált az irgalmas samaritánusról, hogy nem igazán értette, mit is jelent pontosan ez a példázat, de az utóbbi évek segítettek neki ebben. A lelképásztor megosztotta, hogy a szíriai keresztyének stratégiája is az, hogy jelen próbálnak lenni az őket körülvevő közösségben, hogy hidakat építsenek, csökkentsék a haragot és hogy egy békés társadalmon dolgozzanak. – Az egyház nyit, jelenlétével, közösségben való szolgálataival kinyújtja a kezét az ismeretlenek felé, és így élő hitvallássá válik – mondta a lelképásztor.

A háború ugyan véget ért, de nagy politikai váltás történt, és egy komoly vihart éltek át a szíriai keresztyének. Aki addig üldözte őket, ma a védelmezőjük lett. A protestáns vezető úgy véli, arra van elhívásunk,

hogy a reményt megtartsuk. – A remény nem olcsó optimizmus, hanem hitünk építése arra a biztos alapra, hogy Isten uralkodik a jelen felett, és irányítja a jövőnket – hangsúlyozta Harout Selimian, aki minden reggel megköszöni Istennek, hogy még egyszer láthatta a napot. – Jelenlétünk Szíriában nem emberi rezilienciánk eredménye, hanem Isten munkálkodása – jelentette ki a lelképásztor, és arra a gyakran elhangzó kérdésre, hogy „Van-e még remény a keresztyéneknek Szíriában?”, azt a választ adta: ha volt kétezer évig, akkor most is van, a világ végezetéig. Felhívta a figyelmet: a küldetésünk az, hogy fény és só legyünk ott, ahová az Úr helyezett minket.

– Az egyház feladata nem az, hogy fusson egyik helyről a másikra jobb legelőket keresve, hanem az, hogy maradjon, beszéljen és tanúbizonyságot tegyen az igazságról, a szeretetről és Jézus Krisztusról – mondta Harout Selimian a beszélgetés végén a Skót Misszió épületében.

Bogárdi Szabó István volt dunamelléki püspök és Harout Selimian - **Fotó: Bazánth Ivola**

A túlélés határán---A Közel-Keleten a keresztyének számára ma a megmaradásért folytatott küzdelem mindennapos valóság. Szíriában a polgárháború és az Iszlám Állam pusztítása, Libanonban pedig a gazdasági válság és politikai megosztottság fenyegeti a vallási és kulturális örökséget. A keresztyén közösségek folyamatos nehézségekkel néznek szembe, miközben próbálják megőrizni hitüket és jövőjüket a keresztyénség egykori bölcsőjében. Paul Haidostian református lelkész, a Közel-Keleti Örmény Református Egyházak Uniója (UAECNE) és a Haigazian University elnöke, valamint Harout Selimian református lelkész, az UAECNE szíriai elnöke a svájci protestáns egyházak által támogatott HEKS-konferenciára érkeztek Magyarországra. Interjúnk során olyan gondolatokat fogalmaztak meg, amelyek nemcsak a Közel-Kelet keresztyénei számára, hanem nekünk is tanulságosak lehetnek.

Ulicza Tamás 2025. december 9.

Forrás: reformatus.hu

Állambiztonsági múlt:

kutatás indult az erdélyi magyar irodalmi élet 1989 előtti időszakáról

Megállapodást írt alá az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára és a Méhes György–Nagy Elek Alapítvány: kutatói program keretében feltárják a II. világháborút követő évtizedek erdélyi magyar irodalmi és kulturális élet történeti hátterét.

A hattagú szakmai bizottság koordinátori és irányítási feladatait az ÁBTL munkatársa, Bandi István történész, tudományos kutató látja el. A bizottság további tagjai: Benkő Levente történész, tudományos kutató, újságíró, szerkesztő, a Krónika egykori munkatársa; Fodor János történész, tudományos kutató; Főcze János történész, tudományos kutató; Jánosi Csongor történész, tudományos kutató; Nagy Levente irodalomtörténész. A bizottság védnöki teendőit Csendes László, a Szekuritáté Irattárait Vizsgáló Országos Bizottság tagja látja el.

A közlemény idézi Bandi István történész kutatót, aki elmondta: „Magyarországon az evangélikus egyház tényfeltáró bizottsága az ÁBTL-lel együttműködésben közel két évtizedes, sokrétű kutatómunkával tárta fel és hozta nyilvánosságra decemberben az egyház és a kommunista állambiztonság kapcsolatának történetét. Ez a példa azt mutatja, hogy az ilyen horderejű feltárások nem gyors válaszokkal, hanem hosszú időn át végzett, felelősségteljes és több szempontot integráló munkával valósíthatók meg.

Mi ugyanezt a szakmai alázatot és alaposságot kívánjuk érvényesíteni az erdélyi magyar irodalmi és kulturális élet állambiztonsági múltjának vizsgálatában is”. Nagy Elek, az alapítvány alapítója hangsúlyozta, hogy „egy ilyen kutatás eleve hosszú időtávra tervezett folyamat: a források feltárása, értelmezése és történeti összefüggéseik megértése láthatóan sok időt igényel. Éppen ezért a cél nem az, hogy szenzációhajás részletek vagy félkész információk kerüljenek nyilvánosságra, hanem az, hogy a kutatás lezárását követően, kontextusba helyezett, megalapozott eredmények legyenek bemutatathatók – mert csak így válhat a múlt feldolgozása a jövőt építő párbeszéd alapjává”.

Az alapítvány megfelelő időközönként tájékoztatást fog adni a kutatás menetéről, valamint annak lezárultát követően átfogó, hiteles és tudományosan megalapozott eredményeket fog nyilvánosságra hozni – tartalmazza az összegzés.

Forrás: maszol.ro

Decembertő a Zwollei Harangszó hasábjain egy állandó rovatot indítottunk az egyházrontó szekusvilág gyászos emlékeinek közlésére

Szekujárás Szentmátéban

Találkozásom a Securitátéval, vagy ami a dossziéból kimaradt. Negyven éve, hogy lelepleződött a Nechiti féle álságos csel....

Az 1982/83-as tanév elején történt. A tanév a szokásos gyűlésekkel kezdődött. Ezekből kettőre emlékszem. Az egyik a megyeszékhelyen, Besztercén volt, és az ateista nevelésről szólt. Feltűnt nekem, hogy csak a protestáns és római katolikus hit ellen kellett küzdeni, a lakosság kb. 85%-át kitevő ortodoxiát meg sem említették, mintha ateista lenne. Akkor még nem értettem, hogy miért. A másik a község tanárai számára volt, és Ceausescu nemzetpolitikájáról szólt. Ez annyira fontos téma volt, hogy minden tanévben meg kellett „vitatni”. Ennek a lényege a következő volt: A történelmi fejlődés során a nemzetek el fognak tűnni, de előbb eltűnnek a nemzeti kisebbségek, és a nemzet homogénizálódik. Ebben nem hittem, azt gondoltam, hogy ez is csak egy meddő duma, mint Ceausescu többi beszéde. Később jöttem csak rá, hogy a nemzet homogénizálására komoly titkos terve van. A kisebbségi kérdés „példás, tökéletes és végleges” megoldását is állandóan hangsúlyozni kellett: pl. Temesvár unikum a világon, ahol a színházban három nyelven játszanak stb. stb.

Tanítás után szilvaszedéssel voltam elfoglalva. Épp szilvát szedtem, amikor értesítettek, hogy keres az igazgatónő férje, Sasarman. Egy 30 év körüli férfit hozott, és lelkesen újságolta, hogy jött a magyar tagozatra történelemtanár, és amíg kvártélyt találunk neki, szállásoljam el. Én meglepődtem, hogy miért épp hozzám hozzák, és honnan van magyar történelemtanár, mikor a magyar diákok száma történelem szakon fehér holló számban van. Ő is meglepődött, hogy nem lelkesedem a nagyszerű hírre. A „tanár” bemutatkozott: Kovács István Kutyalváról. Bekísértem a szobába, elnézést kértem tőle, és folytattam a szilvaszedést. Három napig lakott nálam, aztán elköltözött.

Minimálisat beszélgettünk, el voltam foglalva a szilvaszedéssel, ő sem kezdeményezett beszélgetést. Orbán Margit igazgatóhelyettesétől tudtam meg, hogy Kutyalván valami nőügye volt, ezért büntetésből hozzánk helyezték. A gyerekektől meg, hogy nem a tanterv szerint tanít, hanem minden osztályban a dákoromán elméletet magyarázza és ismételi.

Kocsis Ödön asztalos mestertől megtudtam, hogy hozzá is beköszöntött nova bort venni. (Csak Ceausescu halála után merte elmondani.) Egy olyan faluban, ahol hordó számra van eladó bor, épp az asztalostól akar venni, akinek csak saját számára van.

Bemutatkozott, elmondta, hogy új történelemtanár, és nagyon szereti a nova bort, azt szeretne venni. Nincs eladó borom, de megihatunk egy kancsóval -

volt a válasz. - De én nem pénzért kérem, cukorral és olajjal fizetek. - Azért már van. Honnan van egy tanárnak cukra meg olaja, amikor cukor, olaj, liszt, benzin stb. csak jegyre kapható. Aztán borozgatás közben elkezdte a „tanár” a dáko-román elméletet magyarázni. Kocsis úr megcáfolta. - Mivel tudja bizonyítani? - Könyvvel. - Mutassa meg. Megnézték. Utólag kiderült, hogy ezért a könyvért volt a cukor meg olaj.

Tatár Csaba asztalost is gyakran meglátogatta. Sajnos Csabi fiatalon meghalt, tőle nem tudhattam meg részleteket. De annyit tudok, hogy gyakran mulattak együtt. Egy alkalommal, amikor sokan voltak együtt, a „tanár” megadta a hangot, és elénekelték a székely himnuszt. Akkor ez óriási bűnnek számított. A házigazdája elmesélte, hogy két hét ittlét után állandóan részeg volt, nem járt iskolába sem. Igazolatlan hiányzások miatt innen is kirúgták. Nem értettük, hogy miért nem becsülte meg új munkahelyét, ahova befogadtuk. Aztán hamar elfelejtettük, nem beszéltünk többet róla.

1974-ben kerültem Szentmátéba, a szülőfalumba fizika-kémia tanárként. Az iskolában párhuzamosan román és magyar tagozat működött. Az igazgató román volt, a helyettes magyar. Az elején a román kollégákkal jól megvoltunk, a tanárokkal együtt fociztunk, még buliztunk is. Ugyanakkor került a faluba Gudor Lajos református lelkész is. Nem volt nős, a parókián gyakran összejöttünk beszélgetni, pingpongozni. A parókiára néha ellátogatott a szomszéd falusi, szászlekenicei utolsó szász tanító és lelkész.

Emlékszem egy beszélgetésünkre. Szomorúak voltak. Elmondták, hogy a szülőföldjükön már nincs esélyük megmaradni szásznak (németnek). Választaniuk kell, szülőföld, vagy anyanyelv. „Így jártok majd ti is.” Ezt akkor nem hittem, azt sem tudtam, hogy kemény márkáért eladták őket. Csak éreztem, hogy nem szeretnének megválni szülőföldjüktől, és a közhiedelemmel ellentétben nem vonzza őket a németországi jólét. A tanító, miután elfogytak a tanítványai, kitelepült Németországba. A lelkész nem tudott dönteni, mikor elfogytak a hívei, öngyilkos lett. Aranyosmóriczon is öngyilkos lett egy szász traktorista. Az 1980-as években jelentősen romlott az életszínvonal Romániában. Ez az oktatásra is rányomta bélyegét. A tantermek fűtetlenek voltak, nagykabátban tanítottunk, a tantermekben csak egy 50 W-os égő pislákol, az első órákon a gyerekek nem láttak olvasni stb. Az egyes román tagozatos kollégákkal is megromlott a kapcsolatunk, mintha valaki ellenünk hergelte volna őket. A gyerekekkel kettős mércét alkalmaztak. Ha Pistike valami csínytet tett, mindig kihangsúlyozták, hogy magyar szekció, ha ugyanazt Nelu tette, elhallgatták. Egy alkalommal meg akarták tiltani, hogy a tanáriban magyarul beszéljünk. Ez ellen tiltakoztunk, aztán nem emlegették többé. Főleg Sasarman kolléga kezdett magas lóról beszélni velünk, mintha ő külön, magasabb rendűbb lenne, mint mi. Gyakran idézte: ”Köszönöm

uram, hogy rómainak születtem, és nem barbárnak” stb., és figyelte a reakciónkat. Nem reagáltunk. Egy alkalommal, amikor nagyon lenézően beszélt velem, ideges lettem, és rászóltam, hogy ne beszéljen így velem, nem több, mint én, én egyetemet végeztem, ő csak főiskolát. Az volt a válasza, hogy ő itt őslakos, én csak jövevény vagyok (öt éve lakott a faluban, a nagyapja örmény katolikusból, Siesermannból lett román ortodox Sasarman). Rámutattam a temetőre, és megkérdeztem, hogy kije van ott eltemetve, nekem több száz őszám. Ebben a faluban én vagyok őslakos, és ő jövevény. Elpirult, de nem mondott semmit.

1983 tanév végén történt. Épp a román osztályban tanítottam (mikor szükség volt rám, nem voltam sovíniszta), mikor bejön az osztályba Rau rendőr törzsőrmester, és hív, hogy menjek vele, az igazgatónő elengedett. A rendőrsre kísért. Az őrs előtt levő fagerendára ültünk. Egy kis nézőközönség is ült ott, és kíváncsian figyelte az eseményeket. Rövid idő múlva nyílik az ajtó, szomorú arccal, elkeseredve kijön rajta Tatár Csabi, előtte volt Kocsis Ödön. Épp azok, akiket meglátogatott a tanár. Csabi után új öltönyben, fehér ing, nyakkendőben, a kezében egy paksaméta papírt szorongatva egy férfi, megszólít: most Orbán elvtárs jöjjön. Bemegyek, bemutatkozok: Nechiti százados, leültet, majd a paksaméta papírból idéz, nekem is megmutatja. Orban Ionci (Jancsi) nacionalista, irredenta, románygűlölő. Ezen nagyon meglepődtem, akkor nem tudtam, hogy minden zaklatott magyart ezzel vádoltak. Majd folytatja: ”Fizika-kémia órákon a tananyag helyett Nagy Magyarország történelmét tanítja, erre tankönyve is van a Horthy-korszakból, Észak-Erdély magyar megszállásának idejéből.” Tiltakoztam, hogy én ilyen könyvet nem is láttam. Megnézheti? Meg, bízva abban, hogy ilyen könyvem nincs, beleegyeztem a házkutatásba. Alaposan megnézett minden könyvet. Nem talált semmi különöset. Aztán átmentünk a másik szobába, ahol az ősszel a tanár aludt. Itt csak egy sor könyvem volt a szekrény tetején. Már nem sorban nézte őket. Egyenesen odament, szétválasztott két vastag könyvet, és közülük kivett egy 1942-ben, negyedik osztály számára írt történelemkönyvet. Ezen kívül még elvett egy megsárgult lapú Tompa Mihály verskötetet, amit nagyanyám kapott jutalomkönyvül, még az első világháború előtt. Utána visszamentünk az őrsre. Én mentem elől, ő kísért, lobogtatva a megsárgult lapú könyveket, mint valami bűnjeleket. A kerítések mögül, meg az ablakokból már sokan figyelték, hogy mi történik. Aztán folytatódott a kihallgatás. A könyveket bizonyítéknak tekintette a vádra. Aztán idézett valami törvényt, melynek xy paragrafusa szerint 5-10 év börtönt is kaphatnék. De ők nagylelkűek és megbocsátanak, ha együttműködők velük.

Nagyon meg voltam ijedve, bátortalanul, de elutasítottam az együttműködést. Akkor menjek vele. Tatár Csabával betettek egy autóba, nem mondták, hova visznek, már nagyobb közönség figyelt. Lekencén megálltunk, ahol tovább folytatódott a kihallgatás. Is-

mét felajánlotta az együttműködést, nem fogadtam el. - Ezért még találkozunk - mondta, majd elengedett. Szigorúan megtiltotta, hogy mindezeket valakinek elmondjuk. Napokig nem kerestem fel senkit, nem beszéltem senkivel a történekről. Másnap elmentem a kocsmába cigarettát venni. A sör is hiánycikk volt. Mikor nagy ritkán hoztak, sorakozni kellett érte. Most is hosszú sorban várakoztak. Beálltam én is a sorba. Mikor észrevettek, mintha valaki oszoljt parancsolt volna, szétszéledt a sor, egyedül maradtam. Nagy csend támadt, nem szólt senki semmit, eltávolodtak tőlem, mintha leprás lettem volna. Sok cigarettát vásároltam, hogy ne kelljen hamar visszajönnöm, aztán távoztam. Csak később tudtam meg, hogy a kocsmában elterjedt a hír, hogy Csabival szervezkedünk valamit. A dezinformáció is jól meg volt szervezve. Utána többször hívtak „beszélgetésre” Besztercére.

Ezek a „beszélgetések” nagy feszültségben, félelemben zajlottak. Először a barátaimról és ismerőseimről kérdeztek. Mikor és hol találkoztunk, és főleg miről beszélgettünk? Ezeket le kellett írnom. Hermán M. János barátomról kérdeztek nagyon részletesen. Figyelnem kellett nagyon, nehogy olyasmit írjak, amivel nekik áráthok. Este, miután beszürkült, mint a tolvaj, a kukoricáson keresztül, hogy ne lásson senki, elmentem Újösbe Hermánhoz. Kimentünk a körtefa alá, ahol biztosak voltunk, hogy nem lehet lehallgatni minket. Beszámoltam a történekről, és megbeszéltük, milyen egységes választ adjunk a „miről beszéltetek” kérdésre. Pár nap múlva megint hívtak. Nechiti százados minden ismerősömről megállapította, hogy irredenta, nacionalista, sovinszta. Aztán könyvekről is „beszélgettünk”. Baj volt, hogy a Kádár monográfiából ismerem szülőfalum történelmét, és még másoknak is elmondtam. Nem szabad ismernünk a múltunkat, mert az irredenta gondolatokat ébreszt bennünk, volt a válasz.

Egy másik alkalommal Ion Lacranjan magyargyalázó könyvéről, Cuvint despre Transilvania (Szó Erdélyről) is szó volt. Frissen olvastam, felhábortott, de nem volt időm megbeszélni senkivel, ezért letagadhattam. Kitől hallottam róla? Orbán Margit kolléganőtől, aki szintén hallotta, hogy „nagyon jó könyv, mindenkinek el kéne olvasni”. Margit akkor már be volt szervezve, feltételezem, hogy feladatul kapta ezt nekem elmondani. Találkoztam vele a kárpátok géniusának (Ceaurescu) kivégzése után. Nem akart emlékezni semmire.

Beke György Búvópatakok címen könyvet írt a Beszterce-Naszód megyei magyarokról, amelynek forgalmazását a megyében betiltották, könyvpostán szereztük be. Akik szerepeltünk a könyvben, mindenkivel „elbeszélgettek”. Nechiti százados megjegyezte, nehogy azt higgyem, hogy ők a magyar irodalom ellen vannak. Ellenkezőleg, nagyra értékelik a magyar irodalmat, például Móricz Zsigmondot, csak az ilyen disznókkal, mint Beke van dolguk. Minden beszél-

getésünk végén különböző módon felajánlotta az együttműködést.

Először börtönnel fenyegetett, azután meg akart venni. „Nem ingyen várjuk el, jól megfizetjük.” Később kedves lett, szépen kért, hogy értsem meg, neki is fel kell mutatni valamit ennyi „munka” után. Félénken, de mindig elutasítottam. Akkor ismét fenyegetőzött.

Addig nem enged el, míg alá nem írok valamit, nem dolgozott ennyit hiába. - Mit kéne aláírnom? Diktálta. „Megfogadom, hogy kerülni fogom az irredenta, nacionalista, sovinszta társaságokat és beszédeket. Ha mégis találkozok ilyen jelenségekkel, tudomásukra hozom.” Az utóbbit nem akartam leírni. Ha nem akarom, nem erőltet, de jól jegyezzen meg a következőket: „Csak kétféle magyar van: jó és rossz. A jó csak az, aki velük együttműködik, aki nem hajlandó, az rossz, és azt megfigyelik. Eddig kesztyűs kézzel bántak velem, mert ezt nem tudtam. De most már tudom, és ha még egyszer ide kerülök, vannak más módszereik is.” A pincére mutatott, ahol verni szoktak. Ezzel elengedett.

Nem tudom leírni azt a lelkiállapotot, amelyben távoztam innen. De egészen más ember voltam, mint amikor ide először beléptem. Megfélemlített, megaláztott, reményvesztett lettem. Megértettem Ceaurescu igazi nemzetpolitikáját. Kifelé nagyszerű jogok, befelé üldözés. Most elhittem, amit az utolsó száz pap mondott: „Rátok is ez vár, szülőföld, vagy anyanyelv.”

Írta Orbán János nyugalmazott tanár, Köbölkút, Szentmáté, Pozsony, Rajka.

Steentjes tegen de Goliaths

(A Góliáthok ellenében parittyaköveket)

/Klaas Vos hollandiai teológus döbbenetes emléke a szeku kórházi szimatolásáról: egy nyolcéves beteg gyermeket a neki ajándékozott színes madárrajzok miatt másnap kihallgattak a kolozsvári kórházban/

Eindelijk lukte het me weer eens om deel te nemen aan de jaarlijks terugkerende studiedagen van Nederlandse en Hongaars/Roemeense predikanten/theologen. Een bijkomend extra plezier was de ontmoeting met Géza, nu een goedlachse, warme man van 58, acht jaar oud toen ik hem voor het eerst ontmoette tijdens een tweejarig verblijf in Roemenië.

‘Nooit zal ik jullie bezoek vergeten toen ik als jochie van acht jaar in het ziekenhuis lag vanwege een operatie aan mijn bovengebit. Jullie brachten een prachtige poster mee met vogelplaatjes; ik was er zo blij mee. De volgende dag moest ik bij de directrice van het ziekenhuis komen en werd me boos gevraagd wie die mensen waren die bij me op bezoek waren geweest. Ik werd aan een streng verhoor onderworpen en barstte in tranen uit. Zie aan de ogen van Géza dat

hij weer vijftig jaar terug in de tijd is: zich opdringende tranen van nu zijn die van toen.

Zijn vader Gyula en moeder Katie vormden met hun vijf kinderen een bitter noodzakelijke oase in een kille, zeg maar gerust hardvochtige samenleving en helaas ook kerk. Een pleisterplaats, krachtcentrale, een klare wel, voor alle Nederlanders die vóór ons en na ons dankzij Hebe Kohlbrugge in Kolozsvár/Cluj waren neergestreken.

De studiedagen werden gehouden rond het boek van Stefan Paas *Vreemdelingen en priesters*.

De titel verwijst naar de eerste brief van Petrus. 'Eens 'niet een gemeente' nu 'gemeente van God', eens 'niet- ontfermd', maar nu in ontferming opgenomen' (1 Petrus 2: 10) Deze verkiezing en ommekeer schept de gemeente tot *Fremdkörper* in de wereld, maar wel vandaar uit geroepen tot dienstbetoon, tot priesterschap. Géza – met zijn gezin ooit een jaar in Kampen voor voortgaande studie – is op dat thema gepromoveerd, maar is voor mij een levende brug naar de tijd van toen, naar de tijd dat er voor de deur van zijn vaders pastorie auto's van de Securitate stonden om toekomstig bezoek nauwgezet te kunnen observeren. Géza's vader zag hen staan en zei tegen zijn moeder: 'doe maar wat water bij de soep, want er komt bezoek'.

De vader van Géza was een hartverwarmend en ontroerend voorbeeld van vreemdeling- en priesterschap. Zijn preken waren geen provocaties noch pluimstrijkerijen richting de overheid maar verkondigingen van 'de overvloed van Gods ontferming, waardoor we opnieuw geboren worden tot levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden' (1 Petrus 1: 3- Naardense Bijbel) Hij timmerde en metselde aan een huis op dat fundament gebouwd onder het immer kritische oog en oor van secu-spionnen. Hij durfde de verkondiging te laten schuren met de heersende machten en krachten, met de on-geest van de communistische staatsterreur. Hij deed dat nuchter en waakzaam, waardig, zodat hij wel onder zware verdenking viel, maar toch onaangetast bleef.

Het witte eeuwenoude kerkje binnen een steengrijze ommuring stond en staat in het hart van Campia Turzii, Aranyosgyéres in het Hongaars, waar talrijke inwoners van de ruim 22 duizend hun boterham verdien(d)en in metallurgische fabrieken: het Tata Steel van Transsylvanië. Er werd en wordt zoveel lood uitgestoten dat de volksgezondheid niet alleen ernstig bedreigd maar sterker nog zeer ernstig beschadigd wordt.

De vader van Géza rekende het destijds met een plaatselijke arts tot zijn roeping om de overheid daarop attent te maken. In de overlijdensboeken van de kerk werden ook de doodsoorzaak vermeld. Ik heb ze destijds in mogen zien en reeksen van sterfgevallen

ten gevolge van leukemie trokken aan mijn oog voorbij. Belichaamde hij ook zó niet dat vreemde van God gegeven priesterschap? Zijn we ook niet geroepen om steentjes te werpen naar de Goliaths van onze tijd en onze wereld?

In dit verband moet ik denken aan het voorstel van Volt om Tata Steel te sluiten. Mij spreekt dat steentje aan. Elk steentje dat vergiftiging – maatschappelijk als ecologisch – in hart en hoofd raakt is teken van ontferming voor onze wereld en wij die er op leven. Blijven gooien totdat Hij komt, zou ik zeggen!

KLAAS VOS

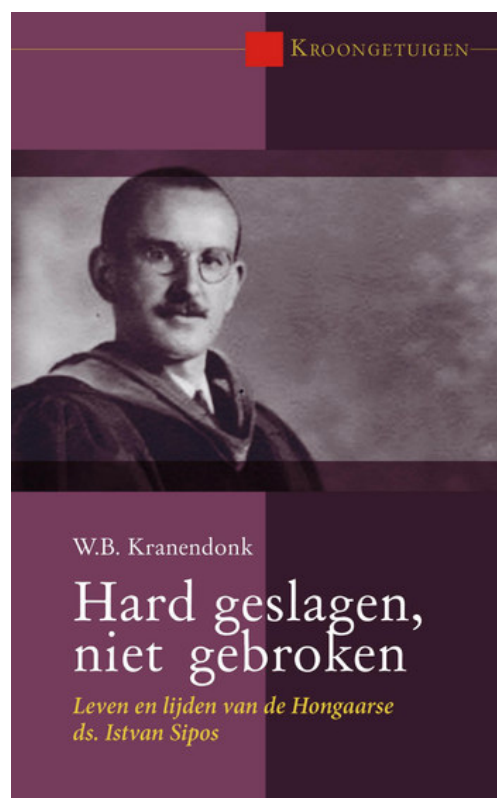

Forrás: nd.nl

Megjelent a Mezőbikács tragédiáját bemutató könyv

Géza Kétszeresen is mártír falu a Nagyszalonta melletti Mezőbikács, ahol 1944-ben bestialis bosszú áldozataivá váltak ártatlan polgárok Észak-Erdély visszacsatolása miatt. Öt évvel később, 1949-ben a község bátor lakosai fellázadtak a terménybeszolgáltatás ellen, amit romániai kommunista diktatúra kegyetlen leszámolása követett. Domonkos László író legújabb szociográfiai munkája a Lakiteleki Népfőiskola Alapítvány támogatásával jelent meg, amely fontos hozzájárulás lett a XX. századi magyar történelem feltáráshoz, nemzeti tragédiáink jobb megértéséhez és a máig megválaszolatlan kérdésekkel való őszinte szembenézéshez.

Hard geslagen, niet gebroken- Synopsis

Leven en lijden van de Hongaarse ds. István Sipos. Verschenen: Sept. 2024- Boek 6 – Kroongetuigen. Uitgever: de Banier. 978940291146624 (e-book). September 2024. 136 pagina's. 8,99 EUR.

Aangrijpend verhaal over lijden van Hongaarse predikant De driemaal gepromoveerde Istvan Sipos (1907-1997) was een Hongaars Hervormd predikant die de zorg voor een plattelandsgemeente verkoos boven een carrière in de wetenschap. Tijdens de Duitse bezetting en in de jaren dat communisten het in Hongarije voor het zeggen hadden, werd hij vanwege zijn onverzettelijke trouw aan de Bijbel en de gereformeerde belijdenis meer dan tienmaal gearresteerd. Bij de Hongaarse opstand van 1956 werd hij opgepakt en zo zwaar mishandeld dat zijn herstel twee jaar kostte. En toch wilde hij geen rehabilitatie want 'het lijden om Christus' Naam behoeft geen compensatie. Het is een sierlijke kroon op zichzelf https://www.debanier.nl/storage/Inkijxemplaren/Hard%20geslagen%20niet%20gebroken_H1.pdf

Door [W.B. Kranendonk](#)

Szentgyedi és cegei gróf WASS ALBERT (1908. január 8., Válaszút 1998. február 17-én halt meg az Amerikai Egyesült Államokban – Astor, Florida, 1998. február 17.).

Wass Albert, aki sokat álmodott a havasokról

Még hozzá nem is akármilyen havasokról! Az Erdélyiekéről. Bizonyára sok ilyen ember van, még talán a jelen Magyarország keleti részén élők között is, akik gyakran álmodnak „odaátrol”, még ha sokszor nem is mennek át a havasokig, s tán elég nekik Nagyvárad levegőjébe is beleszippannani, hogy átéljék a hiányt. Igen, a hiányt, mely érzés a trianoni „döntést” követően költözött bele a magyarok lelkébe. S azóta is sokat álmodnak a havasokról. Akiről ezúttal emlékezünk, 1908-ban, január 8-án született és 1998. február 17-én hunyt el, tehát emlékezni róla akár születése, akár halálának évfordulója ürügyén időszerű. Gondolom sokan kitalálták, hogy Wass Albertről van szó, akitől egy rádiós interjúban anno megkérdeztük, ő vajon, onnan a messzi Amerikából álmodik-e még az erdélyi havasokról? Így válaszolt: „Nagyon sokat, különösen ősszel, amikor a szarvasbögés ideje eljön, akkor nehéz a szívem.”

Nos, nehéz bizony a mi szívünk is, amikor olvassuk ennek a nagyszerű, és sok megpróbáltatáson átment csoda-író könyveit, és most is, amikor születése és halála évfordulóin rá emlékezünk. Százszázalékos bizonyossággal nem tudnám állítani, de talán mégis, hogy Wass Albert a kortárs, vagy inkább az elmúlt száz év írói közül a leginkább támadott, és létét a legaljasabb rágalmakkal „befeketíteni” megkísérlő ellenfelek dühödt acsarkodása kísérte. Erről sok magyar irodalomtörténész írt és beszélt már, okosan megmagyarázva a mindenkori politika szerepét is egy-egy író, tudós, avagy politikus életét illetően. Nos, Wass Albert sem járt jobban. Megkérdőjelezték tehetségét, megpróbálták a politika sarát is rákenni, de nem jártak eredménnyel. Wass Albert ma is sokunk rajongott írója és közéleti embere akkor is, ha emigrációja miatt az ötvenes évek óta már Amerikában élt. Irigyeinek mostanság is csak azt tudjuk üzeni, hogy kár volt akkora energiát bedobni Wass Albert gyalázásába, amennyit beletettek, mert bizony minket, lelkes olvasóit nem-hogy nem tántorított el könyveitől, hanem inkább még több ember vált rajongójává. Amikor a Magyar Rádióban elindult a Névjegy c. műsorsorozat, sok-sok hallgató köszönte meg, hogy legalább a hangját megismerhette kedvenc írójának. A vele készített telefonbeszélgetésnek az *Üzenet haza* címet adta a beszélgetőtárs, Lakatos Pál. Az olvasók tudják, hogy az író a második világháború viharai elől ment el először Németországba, bár az „elmenésben”, mint oly sok ember életében a trianoni döntés is siettetten. 1951-ben aztán Amerikában kötöttek ki. Sokan – és ez a magyar történelem ismertében nem csodálható – az *Adjátok*

vissza a hegyeimet című csodaszép könyvét ismerték meg először, amely 1949-ben jelent meg és óriási sikert aratott. Úgy tudjuk, máig is az.

Ahogy említettem a rádiós interjú a kilencvenes évben készült, akkor, amikor sok erdélyi ember, köztük sok-sok értelmiségi hagyta ott Erdélyt, s határon túlra ment. Amikor a riporter rákérdezett ezen jelenség mikéntjére, Wass Albert így válaszolt. „Az értelmiség menekülését meg lehet érteni, tudniillik, aki otthagyta, azért tette, mert különben az életét hagyta volna ott. Az író azt is megemlítette, hogy „ha magyarokkal beszélgetve megemlítem az önálló Erdély gondolatát, még most is görbén néznek rám, szentségtörésnek tartják. Szerintem ez az egyetlen módja annak, hogy Erdély újra szép és gazdag legyen. Erdély legnagyobb baja, hogy gazdag. Mindenkinél kell. Kellenek a bányák, a természeti kincsek, szépségek, még az erdő is kell. Csak mi, erdélyiek nem kellünk senkinek, különösen az erdélyi magyarok nem kellenek.”

Nos, ez a rövid kis idézet is érthetővé teszi talán, hogy miképpen gondolkozik az, aki sokat álmódott a havasokról. A történelem őrzi titkait. Ám néha a titkok is felszínre kerülnek, s olyankor az ember kezdi jobban megérteni azt a közeget, amelybe tetszik, nem tetszik, de beleszületett. A megértést segíti Wass Albertnek, ennek a különös sorsú és hatalmas tehetségű embernek az összes könyve és írása, ami valaha is megjelent. Hatalmas ajándékot hagyott ránk ezzel. Felbecsülhetetlen értékűt. Sajnálhatja az, aki nem élt vele, azaz nem olvassa írásait. Tehetségébe még a versírás is belefért. Ugye sokaknak nem kell mondanunk, hogy az *Üzenet haza* című verse milyen mély nyomot hagyott és hagy sokunk lelkében. Ha vigaszra vágyik valaki ebben a felfordult világban, akkor a magyar költészetet, például a Wass Albert verseit „használja” gyógyoszerként. Nem fog csalódni.

Kondor Katalin

Forrás: magyarhirlap.hu

Oldalak száma: 272+64 oldal színes melléklet. **Megjelenés:** 2020. november 4. **Kötés:** Cérnafűzött, kemény-táblás. **ISBN:** 9786156016089. **Méret:** 222 mm x 145 mm x 25 mm. **Ár:** 4990 Ft.

Különleges memoár Wass Albert önéletrajza, hiszen a terjedelmes életmű létrehozása mellett épp az emlékirataira maradt a legkevesebb ideje: Még erdélyi időszaka alatt, 1940 körül kezdte foglalkoztatni az önéletírás gondolata, aztán később, már az emigrációban újra és újra visszatért a feladathoz, és számtalan jegyzetet, feljegyzést, tárcát írt a tervezett memoárba. Végül ennek összeállítása elmaradt, az eredeti jegyzetek és címek alapján az író fiai és Takaró Mihály állították össze a *Voltam* kötetet 2005-ben. A jelen kiadás ezen alapszik, miközben számtalan jegyzettel, levélrészlettel és életrajzi pontosítással egészült ki, ahogy a kötet képmelléklete is pazar képet mutat a tündérország Erdélytől a napsütötte Floridáig. Az önéletrajz lebilincselő olvasmány, benne megjelennek a dimbes-dom-bos Mezőség hétköznapijai, a Monarchia Erdélye, az első világháborút követő impériumváltás után pedig az erdélyi hétköznapiak és a család története is az újkori Romániában. Mindezt alapjaiban söpri el a második világháború, melynek végén Wass Albert Ausztrián át Németországba kerül, hogy aztán néhány évi bizonytalanságot követően 1951 őszén Amerikába jusson el, először Ohióba, majd Floridába, amely második otthona lesz. Európába, Magyarországra vagy Erdélybe nem jutott el többet. Könyve a szülőföld mementója, még akkor is, ha az amerikai létről és kultúráról, az emigráns lét nehézségéről épp olyan részletességgel ír, mint Vasasszentgothárdról vagy Cegéről, vagy nagymama „tündérkertjéről”.

„Előbb-utóbb távoznom kell. Nem tudom, mikor és nem tudom, hova, csak azt tudom, hogy időm lejárt. A rám bízott feladatot jól-rosszul elvégeztem, s több mondanivalóm nem maradt. Írónak rendelt az Úr, mégpedig abból a fajtából, akinek nem szórakoztatás a feladata, nem is a világ szépségeinek dicsérete, hanem mindössze nemzetének szolgálata. Ezt tettem, ezt végeztem, jól-rosszul, legjobb tudásom szerint. Hídépítő igyekeztem lenni. Hidat próbáltam verni múlt és jövő között a rendelkezésemre álló jelen felhasználásával. Sajnos, az építőanyag hitványnak bizonyult. A lelki és szellemi nyavalyák által legyöngített lélek nem bírta ki a történelem viharait, s a kiáltó szó, ha lelt is halló fülekre, nem volt képes tettekké kovácsolni a nemzet meggyötört akarátát. **Életem egyetlen feladatának nemzetem megmentését ismertem föl.**”

Forrás: <https://www.erdelyisalon.hu/eletmu>

GENF

Szeretettel hívunk és várunk minden kedves testvérünket 2026 első istentiszteletére, amelyre január 11-én, vasárnap, a Genfi Magyar Protestáns Gyülekezet közösségében kerül sor.

Az alkalmat – a megszokott rend szerint – a Sénebier 8 nagytermében tartjuk, 11:00 órai kezdettel.

Az év kezdetén különös ajándék együtt megállni Isten színe előtt. Visszatekinteni arra, amit magunk mögött hagyunk, hálát adni mindazért, amit kaptunk, és csendben, bizalommal rábízni magunkat az előttünk nyíló útra. Jó újra találkozni egymással, megérkezni a közösségbe, erőt meríteni a találkozásokból, és figyelni Isten ígéjére, amely ma is megszólít, irányt ad, és bátorságot ébreszt bennünk az előttünk álló esztendőhöz.

„Testvéreim, én nem gondolom magamról, hogy már elértem, de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának Krisztus Jézusban adott jutalmáért.”

(Filippi 3,13–14)

Áldott készülődést, megújulást és békességet kívánva a viszontlátásig.

Dániel Márton-Levente, széki származású erdélyi lelkész leveléből

Genfi Magyar Protestáns Gyülekezet,
www.genfi-protestans.com, Genf, Svájc

RÁCZ KÁROLY VILÁGA

Állandó rovat, megnyitva 2025 október 31-én

Hitvallásos értékek a bánsági magyar-holland kapcsolatok történetéből -RácZ Károly gyászjelentése in: "Kálvinista Szemle, 1925, március 14, p.93

Kétnapi gyöngélkedés után 82 éves korában meghalt Szapáryfalva, krassó-szörénymegyei magyar település községi lelképásztora.

RácZ Károly, aki a lelkészi pályán 57 esztendeig működött s Erdélynek szolgálati idejére nézve is legöregebb papja volt. – A pátriárkai magas életkort ért lelkész Szapáryfalva községnek 42 éve, a községi keletkezése óta állandóan közszeretben álló lelképásztora, a bánsági református egyházmegye papságának nesz-tora volt. Ifjabb éveiben megírta „Zaránd vármegye“, a mai Krassó-Szörény megye történetét, amely műve ma a Bánság középkori történetének nélkülözhetetlen és felbecsülhetetlenül értékes adattára és forrásműve. Évtizedeken keresztül mozgatója, megindítója és szervezője volt magyarországi szabad-egyház mozgalmának, melynek sikere érdekében a Szabad Egyház című harcos szellemű egyházi hetilapot szerkesztette, melynek kiadási költségeit megtakarított filléreiből maga fedezte. --Az elemi iskolák államosítása idején a felekezeti iskolák védelmére szállott síkra s számos összeütközése volt úgy világi, politikai és kormányhatóságokkal, mint egyházi felsőbb hatóságával.

Michiel de Ruyter emlékezete

405 éve, 1607. március 24-én, Vlissingenben született a magyar protestáns gályarabokat kiszabadító hős admirális. A reformátusok évszázadok óta tisztelettel emlékeznek a holland tengerészre.

Az 1670-es évek a protestáns egyházak életében a próbatétel évei voltak. A magyarországi ellenreformáció idején 1674. március 5-én több mint hétszáz protestáns hitvallót idéztek a Pozsonyban felállított különbíróság elé, akik közül mintegy háromszáz pap, tanító jelent meg a tárgyaláson. A bíróság felségser-téssel, hazaárulással, a katolikus egyház megsértésével vádolta őket, egyben követelte „bűneik“ beismerését és áttérésüket a katolikus hitre.

Séllyei István, a Dunántúli Református Egyházkerület superintendense (püspöke) a tárgyaláson a következő szavakkal védekezett: „mi ártatlanok va-

gyunk, ha pedig a mi ártatlanságunkban elnyomatattunk, békességes tűrőknek kell lennünk (...) lehetetlen, hogy mi egynéhányan eladnók vallásunknak és országunknak szabadságát, melyet a mi eleink sok vérek hullásával kerestek, elviselhetetlen iga alá vetvén mind eklézsiánkat, mind országunkat.”

Kitartottak a gályarabságig

A beidézett prédikátorok közül a legállhatatosabbakat, akik semmi fajta megalkuvásra nem voltak készek, kisebb csoportokban várbörtönökbe vitettek. Ezután több mint negyven papot Nápolyba hurcoltak, aki közül csak harminckettő maradt életben, akiket eladtak gályarabnak.

Sorsuk nagy visszhangot keltett Európa protestáns országaiban. Gyűjtés indult kiszabadításuk érdekében, és ez többszöri kísérlet után végül a holland Michiel de Ruyter admirálisnak sikerült 1676. február 11-én. (De Ruyter Vlissingenben született, 405 éve, 1607. március 24-én és a Siracusai-öbön halt meg, 1676. április 29-én.)

„Sok győzelmet vívtam életemnek minden rendiben ellenségeim felett, de az én legfényesebb diadalom, mellyel Krisztusnak ártatlan szolgáit az elviselhetetlen terhek alól kiszabadítottam” – ezekkel a híressé vált szavakkal fogadta hajóján a holland tengernagy a huszonhat megmentett prédikátort.

Térj magadhoz, drága Sion

A gályarabok kiszabadítására egész Európa felfigyelt, pár év alatt több gazdagon illusztrált könyv jelent meg a hithősök megpróbáltatásairól és Ruyter admirális nemes cselekedetéről. A XIX. század végén a protestáns identitástudat erősítése céljából megjelent a gályarabok iránti érdeklődés, ekkor terjedt el a Térj magadhoz Drága Sion kezdetű ének. Zenéjét Luttenberger Tihanyi Ágost szerezte 1890-ben, szövegét Pauli Joachim (1636-1708) műve után Jeszenszky Károly mezőberényi evangélikus lelkész írta, ugyanabban az évben. A XX. században a protestáns énekeskönyvekbe kerülve a zenemű, gyakran használt hiterősítő énekként szerepel a mai napig.

Magyar földön a gályarabokra emlékezve Debrecenben a Nagytemplom mögötti téren 1895-ben emeltek elsőként köztéri emlékművet Hegyi Mihályné adományából, amelyen: „DE RUYTER MIHÁLY/ HOLLAND TENGERNAGY/ A SZABADÍTÓ/ 1676. FEBRUÁR 11.” felirattal emlékeztek meg Hollandia nemes lelkű katonájáról.

Holland jubileum

Hollandiában 1907-ben Michiel de Ruyter admirális születésének 300. évfordulóján látványos ünnepeket szerveztek. A Holland Királyi Posta bélyeget adott ki az admirális emlékére. A Magyarországi Református Egyház Konventje ezüstből készített koszo-

rút küldött az admirális Amsterdamban található sírjára.

A hollandiai ünnepekről Antal Géza (1866-1934) református lelkész közölt beszámolót a Vasárnapi Ujság című hetilapban, amelyből a magyar reformátusok koszorúját is részletesen megismerhetjük. Ez előtt a síremlék előtt jelent meg a múlt hó 23-ikán Hollandia szépséges királynője s népének képviselte, hogy lerója kegyeletét a háromszázados születési évfordulón, történelmének ezen nagy alakja iránt. Megjelentek a külföldi államok hivatalos képviselői, köztük Angolországé is, mely annak emlékét tisztelte meg megjelenésével, kinek ágyúi dörgését, – mint Macaulay mondja – «they had heard with terror even in the galleries of Whitehall; » és Dániáé, a svéd elnyomatás veszedelmétől de Ruyter által megmentett országé. Az ünnepi beszédet az ünnepelthez és ünnepélyhez méltón, Hollandia egyik legkiválóbb publicistája, az Algemeen Handelsblad szerkesztője, Boissevain Charles tartotta.

Ez után következett a koszorúk elhelyezése a síremléken, mely előtt az ifjú királynő állt édes anyjával. Az elhelyezett koszorúk és egyéb emléktárgyak között különösen kitűnt a holland tengerészetnek remekül kidolgozott ezüst pálmaága, Dánia masszív arany bükk-level koszorúja, főleg pedig – s ezt jól eső érzéssel írhatjuk le, – a magyar református egyház zsinata által küldött hatalmas ezüst koszorú, mely a magyar ötvösiparnak kiváló szép munkája.

A koszorú ezüst babérlevelekből készült, aranyszalaggal; a babérleveleken fel van vésve a megszabadított 26 gályarab neve. Az aranyszalag csokrán közepén egy XVII. századbéli gálya rajza van kivésve, alatta a megszabadítás napja (1676 február 11) s utalás Ézsaiás próféta XLV. részének 13 versére. («Én támasztom fel őtet igazságban és minden utait én igazgatom, ő építi meg az én városomat és az én foglyaimat elbocsátja jutalom és ajándék nélkül, azt mondja a Seregeknek Ura.») A szalag baloldali részén ez a latin felírás olvasható: «Liberatori memorise aeternse, qui nostris confessoribus servientibus libertatém reddidit.» («Örök emlékül a szabadítónak, ki a mi raboskodó hitvallóinknak szabadságát visszaadta.») A szalag jobboldalán olvasható az emlék koszorút küldő református egyház neve (Ecclesia Christi Reformata in Hungaria.)

A koszorún kívül a ref. egyház zsinata még egy emlékiratot is küldött, melyben a történelmi tény felémlelésével meleg kegyelettel adózik a holland nemzet ezen nagy fiának emléke iránt. A koszorú a síremléken marad elhelyezve, az emlékiratot pedig az amsterdami városi levéltárnak adták át megőrzés végett. **Vasárnapi Ujság, 1907., 54. évfolyam, 15. szám**

Az első világháborút követő évtizedekben a holland reformátusok jelentős segítséget nyújtottak szegény sorsú magyar gyermekek magyarországi élelmezésé-

ben és hollandiai üdültetésében. A Magyar-Holland Szemle szerkesztősége hálája jeleként egy üvegablakot ajándékozott Vilma holland királynőnek, amelyet Róth Miksa készített. A műalkotást egy hágai kastélyban helyezték el. Az üvegablak felső részén a királynőt fríz ruhában ábrázolja, amint a magyar gyermeket fogadja, alsó részén Ruyter admirális és II. Rákóczi Ferenc került megjelenítésre.

Magyar emlékek

A gályarabok kiszabadításának 260. évfordulója alkalmával, a központi Kálvin-ünnepség keretében 1936. május 6-án, Marjay Károly mezőtúri lelkipásztor 1933-ban tett javaslata szerint, a Magyarországi Református Egyház konventi (ma zsinati) székházában, a megpróbáltatásban résztvevő lelkészek neveit ismertető emléktáblát avattak fel. A táblán a gályarabok mellett az admirálisról e szavakkal emlékeztek meg: „A HITVALLÓK ÉS A SZABADÍTÓ ÖRÖKKÉ ÁLDOTT EMLÉKÉRE ÁLLÍTOTTA E JELT A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ EGYETEMES KONVETJE AZ 1936. ÉVBEN”

II. János Pál pápa a kiengesztelés jeleként megkoszorúzta a gályarabok emlékművét a 1991- es magyarországi látogatása során a Debreceni Református Nagytemplomban tartott ökumenikus istentiszteletet követően. A Tiszántúli Református Egyházkerület – a pápa nemes gesztusára emlékezve – 2006-ban bronzból öntött koszorút készített a gályarabok

emlékoszlopára.---Hollandiában 2007-ben államilag hivatalos emlékét tartottak Michiel de Ruyter admirális születésének 400. évfordulója alkalmából. Hazánkban ezen az évfordulón Kecskeméten emlékkiállítást, Debrecenben konferenciát rendeztek, amely lehetőséget biztosított az egyháztörténelmi események tudományos feldolgozása mellett a holland-magyar kapcsolatok erősítésére is. *Millisits Máté művelődéstörténész-2012. március 25.-- 2012. március 25.*

Egyháztörténet/Lelkiségtörténet

Anthonius Brouwer (1842 – 1897) Lelőhely: Amsterdam Museum

<https://hart.amsterdam/nl/collectie/object/amcollect/38343>

350 -éve hunyt el MICHIEL DE RUYTER admirális, a gályarab lelkészek szabadítója

Konferencia a magyar gályarab lelkészek Michiel de Ruyter tengernagy általi kiszabadításának emlékére (Nápoly, 1676 február 11)

A nápolyi lutheránus templom bejáratánál rögzítésre váró emléktábla fényképét Kardos Páter ny. lelkésznek köszönjük.

A helyszín február 14-én szombaton az urki Jeruzalemerk és a hozzá tartozó ingyenes parko-

ló. /Het adres van de Jeruzalemkerk op Urk is De Noord 8a, 8321 BA Urk.----- A helyszín február 15-én vasárnap az ouwsterhaulei református templom, parkolással - Jetze Veldstraweg 31, 8513 CK Ouwsterhaule

Előadók: Téglásy Sándor temesvári helytörténész: Rácz Károly egyháztörténeti kiadványai – **Nt.Ida Eldering-Jonckers-Nieboer** ny. arnhemii lp.: DE RUYTER admirális emléke a kolozsvári diákok között ötven éve – Frits de Ruyter de Wildt: történeti áttekintés; Dr. Bujtás László Zsigmond: A magyar gályarabok és Hollandia – Drs. Millisits Máté: A protestáns gályarabok és de Ruyter admirális emlékezete. Dr.Hermán M. János: az ouwsterhaulei templom és Michiel de

Ruyter egyik lányának a sírhelye. – Dr.Nemes Csaba, a magyarországi Legato-Alapítvány elnöke bevezeti a Tőkés Lászlóval 1989 augusztus végén urkiekkel készült titkos temesvári filmanyag vetítését.

Február 14.én 9.30 órakor a nyitó áhitaton drs. Kelemen A. Csongor urki lelképásztor szolgál holland és magyar nyelven.---Záróáhitat: 17.30-Reijer Pasterkamp fríz lelkész- Istentiszteletek Ouwsterhaule: helybeli lelkész 10 órakor úrvacsoraszolgáltatás. Nt. Sógor Csaba zsinati főtanácsos szolgálata. Koszorúzás a templomban. Ebéd a Hichte faluházban. Búcsúzás, 14 órakor a konferencia zárása.

HOLLANDIAI MAGYAR REFORMÁTUSOK NAPTÁRA 2026. JANUÁR

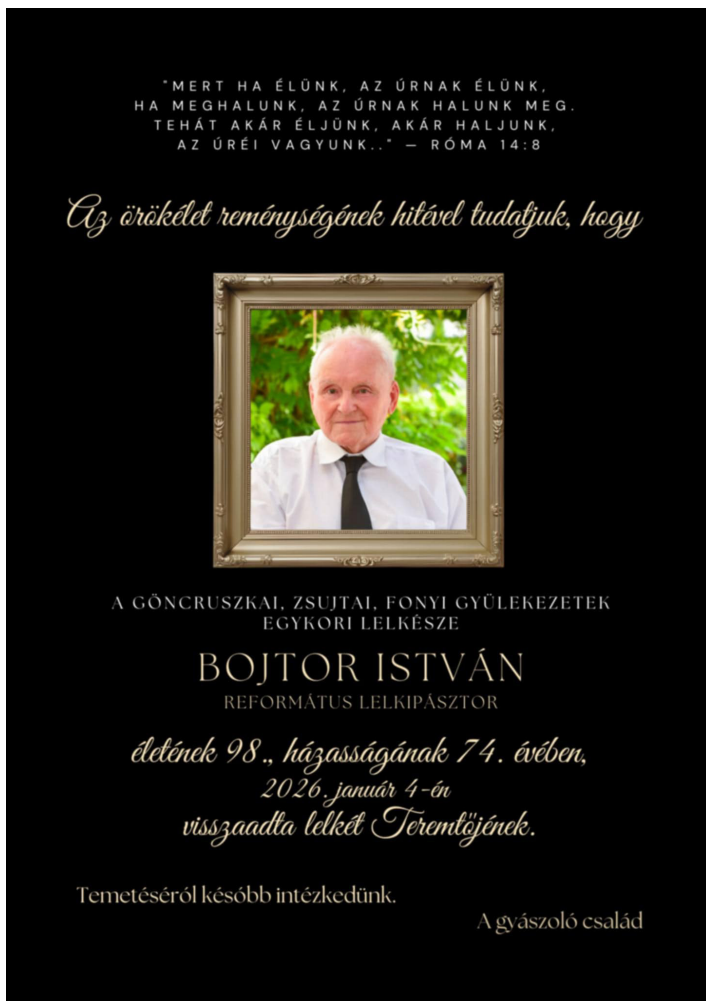
“Bízzatok az Úrban mindenkor, mert az Úr a mi közölkünk mindörökké!”
(Ézsaiás 26:4)

ÁLDOTT ÚJ ESZETNDŐT KÍVÁUNK MINDNYÁJATOKNAK!

Gyülekezet	Rotterdam	Amszterdam	Zwolle	Hága	Vianen
Helyszín	Gebouw De Heuvel Grotekerplein 5 Rotterdam	Vrijburgkerk Herman Gorterstraat 31 Amszterdam	Lutherse Kerk Koeistraat 2-4 Zwolle	Heilige Familiekerk Kamperfoelieplein 29 Den Haag / Hága	Sportpark Blankenstijn Langeweg 6A Vianen
Istentisztelet	Január 4 vasárnap 15 óra	Január 11 vasárnap 13 óra	Január 11 vasárnap 14:30 óra	Január 18 Vasárnap 15 óra	Január 25 vasárnap 13:30 óra
Szolgáló lelkész	Van Bolhuis-Szabó Emőke	Paál Károly	Kelemen A. Csongor	Csanády Ágnes	Sólyom Uzonka
Gyermekestentisztelet	Gábor van Bolhuis	Paál Ildikó	Rohaán Éva	Janka Deuten	
Orgonista / kántor		Somogyi Angéla	Dr. Robert Helder	Deuten-Makkai Réka	
Ifjúsági Bibliaóra és Imaóra szülőknél Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napjain				Január 10 és 24 szombat 10 óra Van Bolhuis-Szabó Emőke	
Reggeli Ima Online	Január 14, szerda 9:10 óra – Van Bolhuis-Szabó Emőke				
Bibliaóra Online	Január 22, csütörtök 20 óra – Van Bolhuis-Szabó Emőke				
Kapcsolat a lelkészekkel	Van Bolhuis - Szabó Emőke 078-6824873 szaboemokeneszmely@gmail.com	Paál Károly 06-13170606 paal.karoly@gmail.com	Dr. Hermán M. János 0031-38-4233247 jhermanm@gmail.com	Csanády Ágnes 06-57023397 csanady@federatio.org	Sólyom Uzonka 06-19986225 s.uzonka@gmail.com
Facebook	Rotterdami Magyar Református Istentisztelet	Amszterdami Magyar Református Istentisztelet	Zwollei Magyar Református Istentisztelet	Hágai Magyar Református Gyülekezet	Vianeni Magyar Református Istentisztelet
Honlap	http://www.federatio.org/protes.html		https://zwolleireformatus.nl		

Az egyházi naptárat összeállítja és terjeszti: Csanády Ágnes

IN MEMORIAM BOJTOR ISTVÁN

Isten velünk viszontlátásra!

1 God be with you till we meet again! —By His counsels guide, uphold you, With His sheep securely fold you; God be with you till we meet again! chorus:

**Till we meet! Till we meet!
Till we meet at Jesus' feet;
Till we meet! Till we meet!
God be with you till we meet again!**

**2 God be with you till we meet again! —
Neath His wings securely hide you,
Daily manna still provide you;
God be with you till we meet again! chorus**

**3 God be with you till we meet again! —
When life's perils thick confound you,
Put His arms unfailing round you;
God be with you till we meet again! chorus**

**4 God be with you till we meet again! —
Keep love's banner floating o'er you,
Smite death's threatening wave before you;
God be with you till we meet again!**

https://kerkliewiki.nl/God_be_with_you_till_we_meet_again

IMAHÉT A Krisztus-hívők egységéért 2026

„Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is..” (Eféz 4,4)-Bibliaolvasás: Eféz 4,1-13

1. NAP – ELHÍVATÁSUNKHOZ MÉLTÓAN

„Kérlek tehát titeket én, aki fogoly vagyok az Úrért: éljete ahhoz az elhíváshoz méltón, amellyel elhívattatok.” (Eféz 4,1)

- Mik 6,6-8 „Élj törvény szerint, törekedj szeretetre, és légy alázatos Istennel szemben.”

- Zsolt 133 „Ó, mily szép és mily gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek!”

- Mk 3,13-15 „Kiválasztott arra, hogy vele legyenek, és azután elküldje őket, hogy hirdessék az igét”

2. NAP – VISELJÉTEK EL EGYMÁST SZERETETTEL

„Teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel.” (Eféz 4,2)

- Zak 7,8-10 „Igazságos ítéletet hozzatok, szeretettel és irgalmasan bánjatok egymással.”

- Zsolt 25,6-10 „Az Úr minden ösvénye szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmét.”

- Lk 10,30-36 „Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek?”

3. NAP – A BÉKESSÉG KÖTELÉKÉVEL

„Igyekeztek megtartani a Lélek egységét a békeség kötelékével.” (Eféz 4,3)

- Ézs 11,6-9 „Nem árt és nem pusztít szent hegyemen senki.”

- Zsolt 86,8-13 „Hiszen annyira szeretsz engem, hogy a sír mélyéből is kimentettél.”

- Jn 14,27-31 „Az én békeségemet adom nektek, de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja.”

4. NAP – EGY REMÉNYSÉGRE ELHÍVATVA

„Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is.” (Eféz 4,4)

- 5Móz 6,4-9 „Hallld meg, Izráel: Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr!”

- Zsolt 24,1-6 „Ki mehet föl az Úr hegyére, és ki állhat meg szent helyén?”

- Jn 17,20-26 „Hogy mindnyájan egyek legyetek, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned.”

5. NAP – EGY A HIT, EGY A KERESZTSÉG

„Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.” (Eféz 4,5)

- Zak 14,6-9 „Azon a napon az Úr lesz az egyetlen Isten, és neve az egyetlen név.”

- Zsolt 100 „Az Úr az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája.”

- Mt 28,16-20 „Tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében.”

6. NAP – EGY AZ ISTEN, EGY AZ ATYA

„Egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett és mindenek által és mindenekben.” (Eféz 4,6)

- 1Kir 8,56-60 „Hadd tudja meg a föld minden népe, hogy az Úr az Isten, nincs más.”

- Zsolt 148,7-13 „Csak az ő neve magasztos, fensége a föld és az ég fölé emelkedik.”

- Mt 5,44-48 „Ti azért legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.”

7. NAP – KRISZTUS AJÁNDÉKA

„A kegyelem pedig mindegyikünknek Krisztus ajándékának mértéke szerint adatott.” (Eféz 4,7)

- Jer 1,4-9 „Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek.”

- Zsolt 131 „Mint a gyermek, olyan most a lelkem.”

- Mt 25,14-18 „Kinek-kinek képessége szerint.”

8. NAP – NÖVEKEDÉS KRISZTUSBAN

„...míg eljutunk mindnyájan a hitnek és Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra.” (Eféz 4,13)

- Péld 9,10-12 „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.”

- Zsolt 119,97-104 „Utasításaid értelmessé tettek.”

- Jn 17,3-7 „Az pedig az örök élet, hogy ismernek téged.”

<https://www.oikoumene.org/resources/week-of-prayer-for-christian-unity>

Áldás a hét elején...

*Legyen ez a hét a kegyelem ideje. Legyen benne erő, amikor fáradnál, bátorság, amikor elbizonytalanodsz, és béke, amikor a zaj túl hangos körülötted.

*Áldja meg Isten a reggeleidet, hogy reménnyel induljanak, és az estéidet, hogy hálával záruljanak. Áldja meg a szívedet, hogy ne a félelem vezesse, hanem a szeretet, amely soha el nem fogy.

*Áldja meg a találkozásaidat, hogy lehess valaki számára mosoly, fény vagy támasz. Áldja meg a munkádat, hogy ne csak fáradtságot, hanem értelmet is találj benne. És áldja meg a csenedet, hogy abban meghallad az Ő halk hangját.

*Áldja meg Isten a szívedet, hogy ne a félelem, hanem a bizalom vezessen. Áldja meg a kezdetet, hogy jót tegyen, még akkor is, ha senki sem látja. Áldja meg a szavaidat, hogy vigaszt és reményt vigyenek mások szívébe.

*Áldja meg a lépteidet, hogy jó irányba haladjanak, és ha el is tévednél, térjen vissza benned a béke, hogy újrakezdhesd. Legyen ez a hét a szeretet hete, amikor megérzed, hogy Isten nem távol van, hanem ott jár melletted a legapróbb pillanatokban is.

*Legyen ez a hét nem a rohanás, hanem a megérkezés ideje. Legyen benne hely Istennek, és Ő majd gondoskodik minden másról...

Isten áldását kívánva. maradok szeretettel B. Enikő, Langerak

EMEIK 2026 – Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia HOLZHAUSEN

1960 óta minden évben megrendezzük az Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferenciát, hogy a Nyugat-Európában egymástól távol élő magyar gyermekek és fiatalok anyanyelvükön is hallhassák az evangéliumot és megtapasztalhassák a keresztyén közösség áldásait. A konferencia mostmár családi konferenciává nőtte ki magát, több kisgyermekes család is részt szokott venni. Vannak családok, akik több generációval vesznek részt ezen a konferencián és mindig vannak új résztvevőink is.

A konferencia helyszíne a Dortmund és Frankfurt fekvő Holzhausen, ahol szép természeti környezetben, egy keresztyén hotelben lehetünk együtt a nagyhéten.

A konferencia 2026 márc. 28-án, a virágvasárnap előtti szombaton este kezdődik és ápr. 3-án, nagypénteken reggel ér véget.

2026-ban a témánk: „Egyedül és közösségben.”

A négy előadást Bence Imre, a budavári evangélikus gyülekezet 2024-ben nyugdíjba vonult lelkipász-

tora vállalta. A bibliatanulmányokat dr. Kustár Zoltán, a Debreceni Református Egyetem Ószövetség Tanszékének vezető professzora tartja a Prédikátor könyvről.

Az előadások és bibliatanulmányok fiatalok számára is érthetőek, a gyermekeknek pedig a délelőtti folyamán külön foglalkozás lesz. Délután mindenki a korosztályoknak megfelelő kiscsoportban beszélheti meg az aznapi előadást és bibliai részt. Esténként pedig, kulturális és közösségi programok várják a résztvevőket.

Jelentkezni lehet 2026. márc. 10-ig a következő e-mail címen: emeik1960@gmail.com További információt lehet kérni van Bolhuis-Szabó Emőke lelkipásztortól: szaboemokeneszmely@gmail.com --van
Bolhuis-Szabó Emőke

Meghívó közgyűlésre,

2026 február 8-án a 14.30 órakor kezdődő 141. zwollei magyar istentisztelet után a lutheránus templom gyülekezeti termében

Napirendi pontok:

a. Urbán Ákos gondnok üdvözlí a megjelenteket, igelovlás és imádság után számbaveszi a híveket.

b. Határozatképesség megállapítása után felkéri Szilágyi Árpád jegyző testvérünket a legutóbbi 2025 márc.9-i közgyűlési jkv. felolvasására;

c. Gondnok aa. átveszi elnöklést a hozzászólások alkalmával és kijelöli a hitelesítőket;

d. Urbán Ákos gondnok-elnök felkéri Hermán M. János irodavezetői szolgálatot végző lelkipásztort a lelkési jelentés ismertetésére;

e. Urbán Ákos gondnok-elnök felkéri Rostás Kriszta Tímea pénztáros testvérünket a jelentésének megételére.

f. Gondnoki értékelés, továbbá köszönetmondás a presbiterek, lelkészek és a diakónusok szolgálatát illetően

h. Gályarabok szabadításának emklékkonferenciája a 350. évforduló alkalmából február 14-15 napjain Urk és Ouwsterhaule templomaiban. Szervezési feladatok megbeszélése.

i. Testvértalálkozó, a hagyományos szabadtéri istentisztelet helyének és idejének kijelölése.

j. Konfirmáció. Javaslatok, körkérdés.

Áldjon meg téged, áldjon az Úr! -Urbán Ákos gondnok testvérünk köszöntése 80. születésnapja alkalmával -Havasi, Hungarian Symphony -Nemzeti Dal-<https://youtu.be/8O4DLFgkzX0>

Egyház-történet
Lelkiségtörténet

350 éve hunyt el
Michiel de Ruyter admirális,
a gályarab lelkészek szabadítója

Konferencia a magyar gályarab lelkészek Michiel de Ruyter tengernagy általi kiszabadításának emlékére (Nápoly, 1676 február 11)

IDŐPONTOK ÉS HELYSZÍNEK:
február 14. (szombat) Jeruzalemerk, Urk De Noord 8a, 8321 BA Urk (Ingyenes parkolás)
február 15. (vasárnap) Református templom, Ouwsterhaule Jette Veldstraweg 31, 8513 CK Ouwsterhaule (Parkolási lehetőség)

ELŐADÓK: Teglas Sándor – temesvári helyörtölnész Rácz Károly – egyháztörténeti kiasványok Nt. Ida Eldering-Jonkers-Nieboer (Arnhem; ny. lp.) De Ruyter admirális emléke a kolozsvári diakok között Frits de Ruyter de Wildt – történeti áttekintés Dr. Bujás László, Zsigmond – A magyar gályarabok és Hollandia Nt. Kardos Péter – A gályarab emlékhelyek jelentősége Drs. Millits Máté – A protestáns gályarabok és De Ruyter admirális emlékezete Dr. Hermán M. János – Az ouwsterhaulei templom és De Ruyter egyik lányának sírhegye Dr. Nemes Csaba – A Legato Alapítvány elnöke Bevezető a Tokés Lászlóval 1989-ben készült titkos temesvári filmanyag vetítéséhez

ÁHÍTATOK ÉS ISTENTISZTELETEK: Nyitó áhítat – február 14., 9⁰⁰ Szólgát: drs. Kelemen A. Csongor urki lelkipásztor (Holland és magyar nyelven) Záró áhítat – február 14., 17⁰⁰ Szólgát: Róger Polsterkamp írisz lelkész, Vasárnapi istentisztelet – február 15., 10⁰⁰ Urvacsozarsal Szólgát: helybeli lelkipásztor és Nt. Sögor Csaba zsinati fótanácsos Istentisztelet után: ebéd, búcsúzás 14⁰⁰ – a konferencia zárása

A KONFERENCIA TÁMOGATÓI: Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek Juhász István, leutenant Alapítvány Mikos Kelemen Kör Debreceni Szenci Molnár Albert Diakóthon Vezetőség London.

Emlékkonferencia a magyar protestáns gályarab lelkészek Michiel de Ruyter admirális általi kiszabadításának 350 évfordulójára-(Nápoly, 1676. február 11)

2026. február 14 – Urk-szombat

Helyszín: Urk De Noord 8a, Jeruzalemerk, 8321 Urk (ingyenes parkolás)

9:00-9.15—Regisztráció_ Létaí István presbiter. Almere

9:30 – Nyitó áhítat: drs. Kelemen Csogor urki/

zwollei lelkipásztor (holland és magyar nyelven)

10:00 – Üdvözlések. A Hollandiai Magyar Szövetség elnöke: Szilágyi Árpád; Magyarország Hágai Nagykövetségének képviselője; Urbán Ákos, a Zwollei Magyar Református Egyházközség gondnoka; Hollandiai Protestáns Egyház Zsinatának képviselője-Urki Polgármesteri Hivatal; -Mikes Kelemen Kör elnöke: Makkai Réka; -Nyugateurópai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége: -Dr. Varga Pál

Fellép a Szenci Molnár Albert Református Felsőoktatási Diákotthon Kórusa

11.00 Előadások

Moderátorok: dr. Hermán M- János-Csanády Ágnes; Paál Károly-Van Bolhuis-Szabó Emőke; Klaas Eldering-Sólyom Uzonka Lilla lelkipásztorok, valamint Tárnok Eszter zwollei és Farkas Flórián hágai presbiterek.

Téglásy Sándor: Rácz Károly egyháztörténeti műve a pozsonyi vésztörvényszékről – Egyháztörténeti kiadványok bemutatása – *Nt. Ida Eldering-Jonckers-Nieboer*: De Ruyter admirális emléke a kolozsvári diákok körében – *Frits de Ruyter de Wildt*: Történeti áttekintés – Könyvismertetés- <https://nederlandisztika.unideb.hu/node/1657> Dr. Bujtás László Zsigmond: A magyar gályarabok és Hollandia Felolvassa Hermán M. János – *Nt. Kardos Péter*: A gályarab-emlékhelyek jelentősége – *Drs. Millisits Máté*: A protestáns gályarabok és De Ruyter admirális emlékezete – *Dr. Hermán M. János*: A ouwsterhaulei templom és De Ruyter admirális egyik lányának sírhelye – *Nt. Klaas Eldering, Arnhem*: Bevezető a Tökés Lászlóval 1989-ban készült titkos temesvári filmanyag vetítéséhez. Az akkori történet jelenlevő tanúi is jelentkeznek: Hessel Kramer és Luuk Kramer, Urk.

13.00. Közébéd 70 személyre

Zenei intermezzo_Baranyai Virág énekművész, Hágai Konzervatórium-

15.00 Délutáni előadások

17:30 Záró áhítat: Reijer Pasterkamp fríz lelkész

18.00 -18.30 állófogadás

Február 15 (vasárnap) Ouwsterhaule

Helyszín: Református templom, Ouwsterhaule Jetze Veldstraweg 31, 8513 CK Ouwsterhaule (parkolási lehetőség)

10:00 Istentisztelet úrvacsoraosztással. Szolgálat: helybeli lelkipásztor és *nt. Sógor Csaba* zsinati főtanácsos- 12 óra--Koszorúzás a templomban--- Istentisztelet után kávézás, szerény ebéd a De Hichte épületében és búcsúzás.

14:00 – A konferencia zárása

Támogatók

Hollandiai Magyar Szövetség - Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek – Juhász István Alapítvány – Bethlen Gábor Alapítvány-Hollandiai Mikes Kelemen Kör – . Ft. Dr.Fekete Károly püspök úr: Tiszántúli Református Egyházkerület Prof.Dr. Riemer Raukema.- Eldering Család, Arnhem-- Nagy-Baló Csaba igazgató: Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona--Debreceni Szenci Molnár Albert Diákotthon Vezetősége – Sárospataki Teológiai Akadémia – TTRE

Tiszántúli Református Egyházkerület – Urki Jeruzalemkerk Egyházközségének Presbitériuma

Adományokat szívesen fogadunk természetben és a mellékelt QR által

2025 Az Ifjúság Szolgálatának Éve**„Scheppen Christi”: Krisztus hajója**

Az emdeni református nagytemplom kapujának a hajdani díszje, amely a hitük miatt üldözött és menekült holland gyülekezetek jelvénye volt.

Az Év Igéje 2025 ben: „Betölti javaival életed, megújul ifjúságod mint a sasé.” (Zsolt 103,5)

A megújulás a hívő élet egyik kulcsfogalma. Ez az ige jó vezére lehet a 2025-ös tematikus évnek: megújulhat gyülekezetünk ifjúsággal kapcsolatos munkája.

ZWOLLEI MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG**HONGAARSE PROTESTANTSE GEMEENTE, ZWOLLE**

Címünk / Adres: Koestraat 2, 8011 NK Zwolle Titkárság / Secretariaat:
Hertenstraat 24, 8011 GT Zwolle

Telefon: 0031 38 4233247

Email: jhermanm@gmail.com

Homepage: <https://www.zwolleireformatus.nl>

KvK-nummer: 75204703 - Rechtspersoon. RSIN: 860184420. - Rechtsvorm:
Kerkgenootschap. – Activiteiten: SBI-code 94911-Religieuze organisatie.
Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente,
Zwolle